

Göteborgs Universitet
Humanistiska fakulteten
Översättarprogrammet
Institutionen för språk och litteraturer, källspråk engelska

Små ord har också betydelse
Översättning och analys av diskurspartikeln
well* i Stephenie Meyers *Midnight Sun

Therese Andersson

Självständigt arbete, 15 högskolepoäng
Översättarutbildningen 1, ÖU2100
VT 2010
Handledare: Pia Köhlmyr
Examinator: Pia Köhlmyr

Sammandrag

Den här uppsatsen handlar om diskurspartikeln *well* och hur denna kan översättas i olika sammanhang. Materialet består av Stephenie Meyers utgivna text *Midnight Sun* och egenöversatta stycken ur denna. En studie av tidigare genomförda undersökningar som rör diskurspartiklar, *well* och hur detta ord har översatts har genomförts. Därefter har de egenöversatta styckena ur *Midnight Sun* analyserats och de olika sätt att översätta *well* som framkommit diskuterats utifrån tidigare forskning.

Diskurspartiklar är svåra att definiera och analysera, eftersom de används för att signalera sådant som känslor och inställning och egentligen inte har någon lexikal betydelse utan snarare en pragmatisk funktion. De har olika funktioner i olika sammanhang och måste alltid analyseras utifrån de givna omständigheterna. Dessutom finns det ofta ingen rak översättningsmotsvarighet, vilket gör diskurspartiklar extra svåra att översätta. Men då diskurspartiklar förekommer ofta, framförallt i talat språk, är det viktigt att vid översättning bevara den språkliga nyans de ger om man har möjlighet till det. Det går inte att säga att diskurspartiklar ska översättas på ett visst sätt, utan de måste, som sagt, alltid analyseras i sitt sammanhang för att man ska kunna finna en lämplig motsvarighet i målspråket.

Nyckelord: översättning, diskurspartiklar, *well*, *Midnight Sun*, Stephenie Meyer

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1.	Syfte.....	1
1.2.	Material och metod	2
1.3.	Presentation av den översatta texten.....	3
1.4.	Disposition.....	3
2.	Teoretisk bakgrund	4
2.1.	Diskurspartikeln <i>well</i>	4
3.	Analys och resultatdiskussion	7
3.1.	Att översätta <i>well</i>	7
3.1.1.	<i>Bara</i>	10
3.1.2.	<i>Då</i>	11
3.1.3.	<i>Eller</i>	12
3.1.4.	<i>Faktiskt</i>	13
3.1.5.	<i>Fast [...] nog</i>	14
3.1.6.	<i>I alla fall</i>	15
3.1.7.	<i>Ja</i>	18
3.1.8.	<i>Jaa</i>	20
3.1.9.	<i>Jaja</i>	21
3.1.10.	<i>Jo</i>	22
3.1.11.	<i>Ju</i>	23
3.1.12.	<i>Nja</i>	24
3.1.13.	<i>Nog</i>	26
3.1.14.	<i>Nåja</i>	27
3.1.15.	Utelämning.....	28
4.	Slutsatser och sammanfattning	30
	Material- och litteraturförteckning	33
	Bilaga 1	

1. Inledning

Det finns många olika sätt att nyansera språket i en text eller en film, och ett sätt som utnyttjas flitigt av författare och filmskapare i olika språkgemenskaper är diskurspartiklar. Tyvärr går mycket av den språkliga nyansen förlorad om dessa diskurspartiklar inte översätts, vilket ofta händer. Ett exempel från Olle Josephsons artikel ”Översättaren har inte råd med partiklar” i Svenska Dagbladet den 1 november 2009 [www] visar att diskurspartikeln *like* i meningen ”It’s like tradition or something” från en collegefilm utelämnats i den svenska undertextningen i ett fall av tre. Man har helt enkelt hoppat över diskurspartikeln och översatt meningen med ”Det är en tradition”, vilket ju gör att yttrandet förlorar en del av sin ursprungliga betydelse. Det är en sak att diskurspartiklar utelämnas när det handlar om undertextning av film – man får räkna med att en del av dialogen försvinner på grund av platsbrist, även om det naturligtvis påverkar förståelsen – men när det handlar om skriven text tycker jag att det är mycket viktigt att försöka bevara dessa små språkliga fenomen så långt det är möjligt. Visst kan diskurspartiklar utelämnas i vissa fall och visst kan det vara svårt att översätta dem, men jag tycker att det är synd att läsarna av en översatt text ska gå miste om så pass mycket av de språkliga nyanser som diskurspartiklar tillför bara för att det är svårt att översätta dem.

1.1. Syfte

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka diskurspartikeln *well* i *Midnight Sun* av Stephenie Meyer, och utifrån detta undersöka hur denna diskurspartikel kan översättas på olika sätt i olika situationer, samt när det är bättre att utelämna den. Jag kommer att översätta diskurspartikeln och diskutera hur jag har översatt den och varför jag har översatt den som jag har gjort, och även diskutera alternativa översättningar.

1.2. Material och metod

Mitt huvudsakliga material i den här uppsatsen är det utkast till *Midnight Sun* som har gjorts tillgängligt för allmänheten på internet, samt mina egna översättningar av de stycken i dokumentet där diskurspartikeln *well* förekommer. Jag har översatt sammanlagt 74 avsnitt av varierande längd ur dokumentet och de utvalda avsnitten, tillsammans med mina översättningar, finns i Bilaga 1.

Jag har läst hela *Twilightsagan* flera gånger, både på svenska och på engelska, och även *Midnight Sun*. När jag och mina klasskamrater sedan började diskutera tänkbara ämnen för våra magisteruppsatser tyckte jag att det vore intressant att göra en översättning av dokumentet, som inte finns på svenska eftersom det inte har blivit utgivet. Jag är säker på att det finns många som inte har velat, eller kunnat, läsa originalmanuskriptet, och det hade varit roligt att kunna ge dem chansen att ta del av *Midnight Sun*, som jag tycker tillför otroligt mycket till hela berättelsen.

När jag arbetade med översättningen (hela dokumentet är 264 sidor långt, och att diskutera hela översättningen i den här uppsatsen var därför inte möjligt) stötte jag på många problem. Språket i *Midnight Sun* skiljer sig från språket i de andra böckerna i serien eftersom huvudpersonen ska vara född 1901 och därför både talar och tänker annorlunda än tonåringar idag. Att försöka bevara det språket i översättningen var därför en stor utmaning, och någonting som jag tyckte var mycket viktigt. Andra saker som vållade problem var en del fasta uttryck, speciellt sådana som, på grund av den situationella kontexten, var dubbeltydiga ("Bite me", som i vanliga fall är ett avfärdande uttryck i stil med "Dra åt skogen", får helt plötsligt en ny och mer bokstavlig innebörd när det handlar om vampyrer), kulturspecifika fenomen, participformer och mycket mer. Det fanns med andra ord en hel del som skulle kunna ligga till grund för en uppsats. I slutändan valde jag diskurspartiklar eftersom jag själv har upplevt att dessa ofta utelämnas vid översättning och undertextning, vilket jag tycker påverkar hur en situation uppfattas. När jag läste olika artiklar och undersökningar om *well*, insåg jag att detta är en diskurspartikel som kan användas på många olika sätt i olika sammanhang och valde då att begränsa min uppsats till den.

När jag undersöker diskurspartikeln kommer jag att arbeta efter Nidas teori om dynamisk ekvivalens (Munday 2008:42). Detta innebär att jag kommer att eftersträva att göra översättningar som, så långt som möjligt, uppfyller originaltextens funktion och syfte och ger läsaren av den översatta texten samma intryck och känslor som originaltexten ger.

1.3. Presentation av den översatta texten

Midnight Sun är en outgiven del av *Twilightsagan* av den amerikanska författaren Stephenie Meyer. De fyra böckerna i *Twilightsagan*, dvs. *Twilight (Om jag kunde drömma)*, *New Moon (När jag hör din röst)*, *Eclipse (Ljudet av ditt hjärta)* och *Breaking Dawn (Så länge vi båda andas)*, handlar alla om Bella, som är en vanlig människa, och Edward, som är vampyr, och deras komplicerade kärleksförhållande. Böckerna är skrivna i första person, ur Bellas perspektiv, och *Midnight Sun* är första boken, *Twilight*, ur Edwards perspektiv. Stephenie Meyer hade för avsikt att skriva färdigt *Midnight Sun* och publicera texten, men när någon spred det ofullständiga manuset lade hon för tillfället arbetet med boken på hyllan och gjorde istället det som hon hade skrivit tillgängligt för sina fans på internet.

1.4. Disposition

I kapitel 2 kommer jag att ge en teoretisk bakgrund. Med utgångspunkt i forskning som har gjorts på området kommer jag att diskutera diskurspartiklar i allmänhet och även se närmare på den diskurspartikel jag har koncentrerat mig på i den här uppsatsen. I kapitel 3 kommer jag att utgå från undersökningar som genomförts på området och diskutera översättningen av diskurspartiklar i allmänhet och hur den diskurspartikel som uppsatsen handlar om översätts. Därefter kommer jag att presentera min egen diskussion om och analys av hur jag har översatt diskurspartikeln i olika sammanhang. Slutligen kommer kapitel 4 att ägnas åt en sammanfattning och slutsatser av vad jag har kommit fram till i mitt arbete. Efter material- och litteraturförteckningen följer Bilaga 1, där jag presenterar de avsnitt där *well* förekommer i källtexten samt mina översättningar av dessa.

2. Teoretisk bakgrund

Diskurspartiklar är en del av språket som är mycket svår att beskriva, och olika språkforskare har olika definitioner. Diskurspartiklar benämns på olika sätt i den litteratur där de studerats, och de kan generellt ses som ett ganska svårgreppbart språkligt fenomen. Enligt Josephson (2009 [www]) är diskurspartiklar ord eller uttryck som hjälper till att få samtalen att flyta medan Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1123) beskriver dem som små ord som inte tillför någonting till det yttrande de modifierar, utan som signalerar talarens inställning till den han/hon talar med, omförhandlar tidigare antaganden, uttrycker känslor och underlättar förståelsen. Vidare beskriver Mattsson (2009:10) diskurspartiklar som ord som inte i sig har någon tydlig lexikal betydelse, men som däremot har pragmatisk funktion, Fraser (1990:383) hävdar att diskurspartiklar är uttryck som signalerar förhållandet mellan vad som sägs och vad som sagts tidigare, och van Dijk (1979:447) anser att diskurspartiklar är ord som ger uttryck för kopplingen mellan olika talakter. Dessa definitioner är bara några bland många.

Enligt Mattsson (2009:15) verkar det ändå som om forskare har lyckats enas om en del grundläggande kännetecken vad gäller diskurspartiklar; de påverkar inte yttrandets sanningshalt, de lägger inte till någon information, de antyder stämning och ger uttryck för attityder och känslor, de hör ihop med samtalssituationen snarare än med situationen man talar om och de fungerar på flera olika språkliga nivåer på samma gång. Istället för att se diskurspartiklar som ord med en specifik betydelse och funktion som gäller i alla situationer verkar många forskare också föredra att se på dem i deras sammanhang och därefter relatera funktionen i det aktuella sammanhanget till en grundfunktion (Mattsson 2009:16).

2.1. Diskurspartikeln *well*

Well är en diskurspartikel som förekommer ofta i engelska och som fått mycket uppmärksamhet, men trots det finns det ingen allmän uppfattning om vad *well* faktiskt betyder, varför ordet används eller hur det bör

analyseras (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1123–1124). Mattsson (2009:77) påpekar att en mängd studier av *well* har utförts av olika språkforskare men att få är överens om vilken/vilka funktion(er) *well* faktiskt har. Även Schourup (2001:1026) hävdar att det, trots att *well* ägnats mer tid än kanske någon annan diskurspartikel, inte finns någon allmänt accepterad åsikt om hur man bör formulera dess grundfunktion. Enligt Mattsson (2009:79) verkar det dock finnas en överenskommelse inom språkforskningen om att diskurspartikelns grundfunktion är att signalera någon sorts omförhandling av det pågående samtalet.

Enligt Aijmer och Simon-Vandenberg kan *well* både ha en textuell funktion, då det har en del likheter med vissa konjunktioner och länkar samman delar av samtalet, och fungera som en interjektion som uttrycker känslor, till exempel överraskning, resignation och motvillighet. *Well* används dessutom av artighetsskäl och kan i vissa fall ge uttryck för tvekan eller överväganden (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124). På grund av dess semantiska bakgrund hävdar Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1128) också att *well* signalerar en positiv inställning hos talaren.

Schourup (2001:1025, 1043) avfärdar flera studier som har gjorts om diskurspartikeln och hävdar dels att man bör skilja mellan adverbet *well* och diskurspartikeln *well*, dels att *well* kan sägas höra samman både med vissa adverb och med interjektioner som anger talarens sinnestillstånd, även om *well* inte helt passar in i någon av de grupperna. *Well* kan också, enligt Schourup (2001:1043), visa att talaren anser att någonting bör vara på ett visst sätt och antyda både övervägande och att det kommer en fortsättning. Han hävdar även att diskurspartikeln *well* ursprungligen kommer från de lexikala formerna som fungerade som adverb eller adjektiv och att diskurspartikeln tidigare också hade starkare kopplingar till dessa genom att på något sätt signalera att någonting var ganska bra eller ganska starkt. Adjektiv- och adverbfunktionen lever fortfarande till viss del kvar i och med att diskurspartikeln i vissa fall antyder att talaren erkänner hur någonting ligger till, även om han/hon inte nödvändigtvis instämmer i detta (Schourup 2001:1049).

Jucker (1993:438) ser fyra olika användningsområden för diskurspartikeln *well*; att signalera någon sorts problem vad gäller innehållet i samtalet, att signalera problem mellan samtalsparterna på en interpersonlig nivå, att signalera byte av samtalsämne eller introducera återgett tal och slutligen att skjuta upp vad talaren är på väg att säga. Han hävdar även att *well* i alla dessa fall fungerar som en sorts signal på hur mottagaren ska analysera det yttrande som följer efter diskurspartikeln, och den analysen görs alltid med hänsyn både till den personliga bakgrunden och

till den bakgrund som skapats av det tidigare samtalet. *Well* signalerar att mottagaren måste omdefiniera den bakgrund som han/hon ska använda för att analysera det yttrande som följer på diskurspartikeln och visar att den kontext som verkar mest relevant faktiskt inte är det (Jucker 1993:438).

Mattsson (2009:85) sorterar i sin undersökning diskurspartikeln i två kategorier som kallas textuell och interpersonlig. Till det textuella *well* för hon de fall då diskurspartikeln används för att avsluta en del av samtalet och inleda ett nytt samtalsämne, för att förtydliga någonting, inleda förklaringar, omformuleringar och liknande, och för att signalera indirekt tal. Det interpersonliga *well* används enligt Mattsson (2009:86) för att signalera att det finns någon sorts brist i samtalets innehåll eller att det finns någon sorts problem mellan talaren och lyssnaren och även för att mildra en oenighet eller ett svar.

3. Analys och resultatdiskussion

Som jag tidigare nämnt kan diskurspartiklar fungera på olika språkliga nivåer och de har alltså många olika funktioner. Detta är enligt Mattsson (2009:24) huvudanledningen till att de är svåra att översätta, tillsammans med det faktum att de ofta saknar direkta motsvarigheter i målspråket. När man översätter diskurspartiklar anser Mattsson (2009:25) att det därför är svårt, och oftast ingen bra idé, att sträva efter vad Nida kallar formell ekvivalens, dvs. att fokusera på både form och innehåll (Munday 2008:42). Istället bör översättaren eftersträva dynamisk ekvivalens, dvs. att anpassa meddelandet till mottagaren vad gäller till exempel lingvistiska behov och kulturella förväntningar (Munday 2008:42), vilket oftast är lättare att göra och dessutom kan resultera i en översättning som läsaren av måltexten lättare kan ta till sig och förstå (Mattsson 2009:25). Hon hävdar dessutom att en och samma diskurspartikel, på grund av dess många olika funktioner, kan översättas på olika sätt i olika sammanhang

Enligt Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1131) ligger problemet med att översätta diskurspartiklar i det faktum att det är svårt att hitta en passande och naturlig motsvarighet i målspråket. Detta kan resultera både i underöversättning, dvs. att diskurspartiklarna helt utelämnas, och i överöversättning, dvs. att översättaren använder ett motsvarande ord i målspråket även om detta ord kanske inte används så ofta i det naturliga språket.

Varför ska man överhuvudtaget översätta diskurspartiklar, om de inte tillför texten så mycket och i sig inte har någon direkt lexikal betydelse? Som Aijmer (2008:96) påpekar förekommer diskurspartiklar ofta i talat språk, och man förlorar därmed lite av det naturliga i samtalet om man utelämnar dem i översättningen.

3.1. Att översätta *well*

Precis som diskurspartiklar i allmänhet kan *well*, enligt Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1129), användas av många olika anledningar och det kan vara en signal på såväl entusiasm och medhåll som på

motvillighet och oenighet. Dessutom kan diskurspartikelns specifika funktion i ett speciellt sammanhang variera beroende på den situationella kontexten, och dess olika funktioner kan även samarbeta i ett och samma yttrande (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1143). De påpekar också att det inte finns någon diskurspartikel i svenskan som har samma betydelse som engelskans *well*, utan flera olika översättningar reflekterar olika aspekter av diskurspartikeln. I sin undersökning av hur diskurspartikeln översätts har Aijmer och Simon-Vandenberg (2003: 1130–1131) studerat översättningsmotsvarigheter i skrivna, skönlitterära texter från English-Swedish Parallel Corpus, ESPC.

Engelskans *well* kan, enligt Aijmer och Simon-Vandenberg (2003: 1133–1135), översättas med diskurspartiklar, konjunktioner, modala satsadverbial – som ”uttrycker talarens hållning till satsens innehåll” (Hultman 2004:276) – och fasta uttryck. Bland diskurspartiklar återfinns i deras studie *all right, då, dåså, i alla fall, ja, jaaa, jaha, jaså, javisst, jo, jodå, just det, nej, ne-ej, nja, nå, nåja, nåväl, okej, tja, öh*, och en del diskurspartiklar tillsammans med andra ord och uttryck som *ja... då, ja förstås, ja ja, ja... ju, ja... väl, jovisst ja... väl, nej det är väl klart, nej faktiskt, nåja ju*, och *nåja ju faktiskt*. Konjunktioner som användes för att översätta *well* i de studerade texterna var *eller* och *men* och en del konjunktioner tillsammans med andra ord och uttryck, som *fast det är klart, fast egentligen, fast ju* och *men ju*, förekom också. De modala adverbialen som fanns med var *faktiskt, ju, nog, visst* och *väl* och de fasta uttryck som användes var *det må jag säga, det vill säga, där ser man, hur ska jag säga, hör du, nu ska du få höra* och *skall vi säga*. Den översättning av *well* som var vanligast i de texter som Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1135) undersökte var *ja*, som utgjorde 12 % av de studerade fallen.

Well översattes i åtta fall på andra sätt som inte specificerades i studien och utelämnades i 21 % av de sammanlagt 182 exemplen. Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1135–1137) påpekar att listan över hur *well* kan översättas i princip är oändlig, då nya situationer som kräver nya översättningar kan uppstå hela tiden, men de hävdar också att sådana översättningar inte är intressanta ur en systematiskt beskrivande synvinkel eftersom de inte förekommer speciellt ofta.

Mattsson (2009:101) följer delvis Aijmer och Simon-Vandbergens studie (2003) i sin analys av hur *well* har översatts till svenska i olika filmer. Hon påpekar att den indelning som presenteras endast täcker förekomsterna av *well* i de filmer som granskats i undersökningen och att de olika kategorierna inte utesluter varandra utan att en del ord kan tillhöra flera klasser. De olika översättningarna delas upp i diskurspar-

tiklar/modala satsadverbial, konjunktioner, skiljetecken, adverb, diverse ord, adjektiv, diskurspartiklar tillsammans med modala satsadverbial, konjunktioner tillsammans med skiljetecken, pronomen och konjunktioner tillsammans med pronomen (Mattsson 2009:101). Bland diskurspartiklar/modala satsadverbial tas *då+då?+då!, ja+ja!, ja [...]* ja, *jaså?, jo+jo..., ju, nej, nja, nog, nå+nå?, nåja, nåväl, okej, så, tja+tja...* och väl upp och bland konjunktioner *då så, först, ja och, jaha, men, men nu, och och så där*. Skiljetecknen som användes i de studerade filmerna var "[...]", ... och –, adverbena som förekom var *bara, eller [...]* i alla fall, *fast, i alla fall, i så fall, men [...]* i alla fall, *nu* och *säkert*, det enda pronomen som fanns med var *du* medan *bra* och *lite* var de representerade adjektiven. Tre grupper bestod av olika sammansättningar; diskurspartiklar tillsammans med modala satsadverbial – *då [...]* *nog, då [...]* väl och *ja [...]* *ju* – konjunktioner tillsammans med skiljetecken – *eller?* och "*och*" – och konjunktioner tillsammans med pronomen – *men du*. Den sista gruppen, diverse ord, bestod av *annars [...]* *ju, ja eller, ja [...]* förstås, *rättare sagt* och *var*. I Mattssons (2009:101–102) studie var *ju* den vanligaste översättningen av *well* och den översättningen användes i 18,5 % av de 264 språkliga exemplen.

Well förekom totalt 555 gånger i Mattssons (2009:94) undersökning och översattes vid 117 av de tillfällena, vilket innebär att diskurspartikeln utelämnades i nästan 79 % av fallen. Detta kan jämföras med Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003:1135–1137) studie, där *well* endast utelämnades vid översättningen i 21 % av de språkliga exemplen. En tänkbar anledning till detta är att Mattsson (2009) studerade undertextning av filmer, medan Aijmer och Simon-Vandenberg (2003) utgick från en korpus med översatta skrivna texter. Undertextningens natur gör att mer utelämnas än vad som skulle ske om det handlade om översättning av skriftliga källor.

Mattsson (2009:102–127) presenterar också olika sätt att översätta *well* på beroende på diskurspartikelns olika funktioner som presenterats i avsnitt 2.1. ovan. *Well* översattes, då ordet fungerade som en signal på byte av samtalsämne och liknande, med ..., "[...]", –, *annars [...]* *ju, bra, du, då, då [...]* *nog, då så, då [...]* väl, *fast, först, i så fall, ja, ja [...]* *ju, jaha, jo..., ju, men, men du, men nu, nu, nåväl, och, "och", okej, så, så där, tja* och väl, där *då* var vanligast. När *well* användes för att förtydliga översattes ordet med ..., –, *då+då?+då!, eller?, eller [...]* i alla fall, *jaså?, nå?, rättare sagt* och *var*, där än en gång *då*, med eller utan utropstecken eller frågetecken, förekom flest gånger. I de fall då *well* fungerade som ett tecken på någon sorts brist i samtals innehåll översattes ordet med ..., *i alla fall, ja, ja eller, ja [...]* *ja, jo, ju, men,*

nja, nog, nåja och *tja+tja...*, där *ju* var den vanligaste översättningen. Slutligen översattes *well*, när ordet visade på problem mellan talaren och lyssnaren eller användes för att mildra ett svar eller liknande, med *bara, då, i så fall, ja!, ja [...]* förstås, *ja och, jo, ju, lite, men, men [...]* i alla fall, *nej, nog, nu, nå, och, säkert* och *väl*, där återigen *ju* var det som förekom oftast.

När jag nedan analyserar de olika sätt som jag har valt att översätta diskurspartikeln *well* på, kommer jag först att försöka placera de olika förekomsterna av diskurspartikeln och översättningarna inom ramarna för de tidigare undersökningar som jag presenterat i kapitel 2 och 3. Jag kommer därefter att diskutera min översättning och varför jag har valt att översätta diskurspartikeln som jag har gjort i just det sammanhanget för att sist ge alternativa översättningar. Jag har valt att inte ta hänsyn till huruvida min översättning följs av olika sorters skiljetecken, vilket både Mattsson (2009) och Aijmer och Simon-Vandenberg (2003) gör i sina undersökningar – det finns helt enkelt inte utrymme för det i den här uppsatsen.

3.1.1. *Bara*

I exempel (1) i bilaga 1 nedan förekommer *well* som vad Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1124) kallar interjektion; ordet markerar hur talaren känner i sammanhanget, nämligen uppgivenhet. Även Schourups (2001:1043) analys av *well* som en signal på att talaren anser att någonting bör vara på ett visst sätt, någonting är givet för talaren, kan tillämpas här. Detta förstärks också av att hon tidigare sagt just ”om vi bortser från det uppenbara”. Dessutom kan man i det här sammanhanget säga att diskurspartikeln faller under Mattssons (2009:85–86) interpersonliga *well* och visar att det finns någon sorts problem eller oenighet i samtalet, talaren och lyssnaren är inte överens (Jucker 1993:438).

Min översättning av *well* i det här fallet, *bara*, finns med bland de översättningar som Mattsson (2009:117–118) presenterar när det handlar om *well* som signal på att det finns någon sorts problem mellan talaren och lyssnaren. Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1135) har dock inte med *bara* i sin undersökning, något som helt enkelt kan bero på att just den situationen inte uppstått i de texter de studerat eftersom det i princip finns en oändlig mängd möjliga översättningar av *well* som helt beror på omständigheterna, precis som de också påpekar.

Jag valde *bara* i det här sammanhanget för att visa på hur uppenbar och hopplös situationen är för talaren, att det som hon syftar på är så

självkärligt för henne att hon tycker att det inte ens behöver sägas högt. Jag tycker även att *bara* i det här fallet fångar den uppgivenhet som *well* i originalmeningen ger uttryck för.

En alternativ översättning i det här sammanhanget skulle kunna vara *men*, som i så fall skulle ha placerats i början av meningen och som signalerar att talaren anser att situationen är uppenbar på ett liknande sätt som *bara* gör. Jag tycker dock att det uppgivna i talarens yttrande skulle förminska om man använde *men* istället för *bara* i det här fallet och att talaren mer skulle framstå som irriterad eller arg. Eventuellt skulle man kunna tänka sig en kombination, med *men* i början av meningen och *bara* där jag har placerat det i min översättning, men detta skulle tvärtom kunna bli lite överdrivet. Om man hade utelämnat diskurspartikeln helt i översättningen, tror jag att meningen skulle ha blivit väldigt torr; en sorts kort och koncis uppmaning som inte alls skulle ha förmedlat talarens känslor på samma sätt som originalmeningen gör.

3.1.2. *Då*

Well i exempel (2) och (3) signalerar också känslor (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124), i de här fallen att talaren inte tycker om vad lyssnaren säger, vilket också framgår på andra sätt i texten. Diskurspartikeln visar att talaren motvilligt accepterar hur någonting ligger till, men inte nödvändigtvis håller med om detta (Schourup 2001:1049). Man kan också se på diskurspartikeln ur Mattssons (2009:86) och Juckers (1993:438) synvinkel, och då säga att *well* även här markerar ett problem eller en oenighet mellan talaren och lyssnaren. I båda exemplen accepterar talaren det som sagts tidigare men visar genom sitt användande av *well* att han/hon inte håller med samtalspartnern eller ogillar situationen – det finns alltså en oenighet i samtalet. Båda meningarna är motvilliga uppmaningar eller uppmuntringar; i (2) säger talaren ”ha så kul” trots att hon egentligen inte alls menar det och i (3) uppmanar talaren lyssnaren att fortsätta, trots att han egentligen inte alls vill att hon ska göra det.

Min översättning av *well* i de här exemplen, *då*, finns med i Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003:1134) undersökning. Även Mattsson (2009:104–105, 109, 117–118) har med *då* och tar upp det dels när *well* fungerar som en signal på någon sorts problem mellan talaren och lyssnaren, där jag också placerat *well* i de här fallen, dels då ordet signalerar byte av samtalsämne och förtydligande.

Jag valde att använda *då* här för att poängtera att talaren endast motvilligt går med på det han/hon har hört. Det är annars svårt att signalera detta i text, då man inte direkt har tillgång till ansiktsuttryck, tonfall och liknande. Jag tycker att man bör försöka bevara diskurspartikeln vid översättningen även om talarens motvillighet ändå framgår ganska tydligt i texten. I exempel (2) förstår man det genom att lyssnaren lägger märke både till att talaren säger någonting ”halvhjärtat” och till hennes ”brist på entusiasm” och i exempel (3) genom att man får veta att talaren dels instämmer ”med hård röst”, dels biter samman tänderna hårt när han sagt ”[s]ätt igång *då*”.

I de här exemplen skulle ett alternativ till *då* kunna vara att helt utelämna diskurspartikeln vid översättning, men jag tycker att det skulle göra att viktig information om talarens känslor skulle gå förlorad. I (2) skulle man, om diskurspartikeln *oh* inte hade förekommit i början av meningen, kunna tänka sig ett initialt *jaha*. Men eftersom *oh* finns med där, och enligt mig tillför någonting till meningen utöver *well*, anser jag inte att man kan nöja sig med bara *jaha* här. I (3) skulle man eventuellt kunna använda *jaja*, som fungerar i meningen, men jag tycker att det snarare skulle ge uttryck för otålighet än motvillighet, och det är inte det som uttrycks i originalmeningen.

3.1.3. *Eller*

I exempel (4) till (10) omformulerar eller förtydligar *well* vad som sagts tidigare i samtalet, vilket kan ses som att diskurspartikeln signalerar att det finns någon sorts brist i dialogen (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86). Diskurspartikeln fungerar på så sätt att den talar om för lyssnaren att någonting som talaren har sagt tidigare inte riktigt stämmer; antingen har talaren ändrat sig eller så har han/hon kommit på att han/hon hade fel tidigare. Även i det sista exemplet används *well* för att omformulera någonting, men det som ska omformuleras har inte sagts än – *well* används istället för någonting annat, i det här fallet ett namn, och kan då kanske även sägas fungera genom att skjuta upp vad talaren har tänkt säga (Jucker 1993:438) eller i det här fallet helt utelämna det.

Alla exempel där jag har översatt *well* med *eller* handlar om någon sorts omformulering (Mattsson 2009:86). I (4), (5) och (8) medger talaren genom sin användning av *well* att han/hon haft fel tidigare under samtalet, och rättar på så sätt sig själv. I (6), (7) och (9) handlar det snarare om att talaren ändrar sig medan han/hon talar och rättar egentligen inte sig själv utan kommer på att det han/hon sagt tidigare

inte riktigt stämmer. I (10) är talaren på väg att nämna en annan person, som sitter i närheten, vid namn, men i sista sekund ändrar han sig och säger istället ”en kille” för att få det att verka som om han inte vill att den andra personen ska förstå att de talar om honom.

Eller som översättning av *well* finns med både hos Mattsson (2009: 101) och hos Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1134). Mattsson (2009:109, 112) tar upp *eller* både under de tillfällen då *well* signalerar att det finns någon sorts brist i samtalet och när det handlar om omformulering eller förtydligande (visserligen tillsammans med *ja*), som det gör i de här fallen.

Jag valde *eller* just för att visa att talaren har ändrat sig eller vill uttrycka någonting på ett annat sätt, eftersom jag tycker att det är det bästa sättet att visa att vad som följer är en omformulering av vad som sagts tidigare.

Jag kan inte se något annat sätt att översätta *well* som skulle fungera i alla exempel där jag har valt att använda *eller*. Ordet går inte att utelämna, för då skulle man förlora en del av omständigheterna i texten. I exempel (4), (9) och (10) skulle man helt förlora omformuleringen; i (4) och (9) skulle det som talaren säger efter *well* bara bli ett tillägg till vad som sagts tidigare och i (10) skulle man inte längre få det intryck av tvekan, visserligen låtsad sådan, som originalet ger. I exempel (5) till (8) tycker jag att meningarna skulle bli grammatiskt inkorrekta, eller i alla fall underligt formulerade, om man utelämnade diskurspartikeln vid översättningen. I (4) och (9) skulle man kanske kunna använda *i alla fall* istället, men i (4) skulle man i så fall få lägga till ett *brukar*, vilket skulle ändra på texten på ett onödigt sätt. I (9) skulle det inte längre handla om att talaren omformulerar vad hon har sagt tidigare om man använder *i alla fall* istället för *eller*, utan snarare om ett förtydligande av vad som sagts tidigare. Ett alternativ i exempel (10) skulle kunna vara *jag menar*, som också ger uttryck för en sorts omformulering. Jag tror dock att det i den översatta meningen i så fall skulle vara mer uppenbart att talaren egentligen är fullt medveten om att den person han talar om lyssnar än vad det är i originalet. I de övriga fallen skulle eventuellt *nja* gå att använda, men jag tycker att *nja* snarare är ett tecken på tveksamhet än på omformulering, så för mig är det inte ett alternativ.

3.1.4. *Faktiskt*

Well i exempel (11) fungerar genom att ge uttryck för känslor (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124), i det här fallet irritation, och signa-

lerar problem på en interpersonlig nivå (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86), alltså att det finns någon sorts oenighet mellan talaren och lyssnaren. Däremot, till skillnad från vad Mattsson (2009:86) säger om att *well* används för att mildra en oenighet eller ett svar, används diskurspartikeln här snarare för att framhäva att det finns en oenighet. Talaren visar genom sitt användande av *well* klart att han inte håller med lyssnaren. Han medger till och med att vad han sagt är ”ohyfsat” och tar tydligt avstånd från vad lyssnaren har sagt genom sin användning av diskurspartikeln.

Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1135) tar upp *faktiskt* i sin undersökning, men inte Mattsson (2009). Detta kan dock bero på att just den här situationen inte förekom i de filmer som Mattsson analyserade i sitt arbete, eller att diskurspartikeln utelämnades i de fallen.

Jag valde att använda *faktiskt* i det här fallet för att signalera konflikten mellan talaren och lyssnaren och även för att framhäva den ohyfsade aspekten som faktiskt har betydelse i originaltexten, då talaren i normala fall är mycket artig i sitt sätt att uttrycka sig.

En alternativ översättning av *well* här skulle kunna vara *ja* eller *jaja*, som dock skulle utelämnas lite av oartigheten som originalmeningen förmedlar. *Ja* skulle inte heller fungera så bra med *heller* i slutet av meningen. Att utelämnas diskurspartikeln är naturligtvis också ett alternativ, men än en gång skulle lite av det ohyfsade i meningen försvinna; det skulle bli ett konstaterande utan några direkta känslor inblandade, vilket det inte är i originalet.

3.1.5. *Fast [...] nog*

I exempel (12) använder talaren *well* för att modifiera vad lyssnaren förväntar sig, och diskurspartikeln inleder därmed ett förtydligande (Mattsson 2009:86). Lyssnaren gör ett påstående, och talaren rättar honom till viss del med sitt svar, som inleds med *well*. Man kan kanske också i det här sammanhanget säga att det finns någon sorts problem i samtalet (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86); talaren signalerar med *well* att vad lyssnaren tror endast stämmer till viss del och talar sedan, i förtydligandet som följer på diskurspartikeln, om hur det faktiskt ligger till. *Well* fungerar här även genom att signalera att det kommer en fortsättning (Schourup 2001:1043) och kan kanske också sägas mildra ett svar (Mattsson 2009:86).

Fast finns med i Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003:1134) undersökning av hur *well* har översatts, men inte tillsammans med *nog*

utan med andra ord; *fast det är klart*, *fast egentligen* och *fast ju*. Jag tycker dock att *fast* kan ses som en kortform av *fast egentligen*, och kanske även till viss del av *fast det är klart*. Även i Mattssons (2009: 104–105) undersökning finns *fast* med, men då bara under de fall då diskurspartikeln signalerar byte av samtalsämne, vilket jag inte anser är fallet här. *Nog* finns med i båda undersökningarna (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1135; Mattsson 2009:101), dock inte i kombination med något annat ord.

Jag valde att använda *fast [...] nog* i det här exemplet för att försöka signalera dels att det kommer en fortsättning, dels att talaren inte rättar lyssnaren i egentlig mening utan snarare gör ett förtydligande. Vad lyssnaren har sagt stämmer, men det ligger någonting mer bakom, någonting annat än hans korta påstående, och med *well* utvecklar talaren detta utan att påpeka att lyssnaren delvis har fel i sitt antagande.

En alternativ översättning i det här fallet skulle kunna vara enbart det meningsinitiala *fast*, och jag övervägde även detta till att börja med, men jag tycker att *well* poängterar det förtydligande i meningen mer än vad endast *fast* skulle göra. Man skulle även kunna tänka sig *men* istället för *fast*, som inte direkt skulle förändra innebörden i meningen. Anledningen till att jag valde *fast* istället var att jag tycker att *men* kanske är en aning mer avfärdande och att jag om jag hade använt *men* skulle ha låtit talaren förneka att vad lyssnaren hade sagt stämde på ett annat sätt än vad som sker i originalmeningen. Jag övervägde också att enbart använda *nog* inuti meningen, men även då skulle diskurspartikeln ha förlorat en del av sin funktion; det skulle inte längre vara lika klart att det talaren säger är en sorts förtydligande av vad lyssnaren sagt. Att utelämna diskurspartikeln här är enligt mig inget alternativ, då detta dels skulle låta väldigt korthugget, dels skulle avfärda vad lyssnaren precis har sagt ännu mer än vad *men* skulle ha gjort.

3.1.6. *I alla fall*

De fall av *well* som jag har översatt med *i alla fall* visar flera olika sorters användningar av diskurspartikeln. I exempel (13), (16), (17) och (19) handlar det om att *well* inleder någon sorts omformulering (Mattsson 2009:86). I (14), (15) och (20) visar talaren med *well* däremot någon sorts reaktion på vad lyssnaren har sagt, som man kan se som en känslomässig reaktion (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124). I (18), slutligen, visar *well* att talaren är förvånad över någonting, och det handlar därmed om att talaren anser att någonting bör vara på ett visst

sätt (Schourup 2001:1043) samtidigt som diskurspartikeln signalerar känslor (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124). I alla exempel fungerar *well* även som en konjunktion och kopplar samman vad som följer på diskurspartikeln med någonting som hänt eller sagts tidigare i samtalssituationen eller någonting som talaren har tänkt (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124).

Omformuleringarna i exempel (13), (16), (17) och (19) är av lite olika karaktär. Framförallt (13) handlar om en rättfram omformulering där talaren först meddelar att de måste besluta huruvida de ska ge sig av eller inte, men när lyssnaren protesterat mot detta ändrar han/hon sig och säger att de inte behöver ta något beslut nu, trots att han/hon precis har sagt att det är det som de måste göra. Även *well* i (19) inleder en ren omformulering, även om det här handlar om någonting som ligger längre bak i tiden än vad som kanske är vanligt vid just omformuleringar och det bara handlar om talarens tankar; han omvärderar sin slutsats att han inte längre skrämmer människor när han hör att någon tänker att han är "läskig". (16) är mer ett förtydligande av vad som kommer att ske; lyssnaren kan naturligtvis inte veta det, men talaren vet att det kommer bli bra väder på lördag och rättar sig därför, mentalt, när han sarkastiskt sagt att det är "fint väder för att sola". Även i (17) kan *well* sägas inleda en sorts omformulering, men det handlar inte om en traditionell omformulering, utan talaren erkänner hur någonting ligger till, men lovar samtidigt att förändra situationen. Man kan på så sätt kanske också se *well* i det här exemplet som ett uttryck för en känslomässig reaktion (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124); talaren ogillar situationen och lovar sig själv att göra någonting åt den.

Användandet av *well* i exempel (14), (15) och (20) visar, som sagt, på någon sorts ställningstagande till vad som har sagts tidigare. I (14) och (15) handlar det om ett avståndstagande som visar att talaren på något sätt säger emot lyssnaren, där *well* kan sägas mildra yttrandet lite (Mattsson 2009:86); talaren säger i (14) att hon visst kan känna lukten av blod, trots samtalspartnerns påstående att vanliga människor inte kan det, och i (15) att hon tänker gå till lektionen även om han inte tänker göra det. I (20), däremot, tar talaren ställning till vad som sagts och medger att lyssnaren har rätt, även om han kanske inte nödvändigtvis förstår, eller håller med om, vad lyssnaren vill göra (Schourup 2001:1049). Talaren tar här även ställning till sin egen ursprungliga reaktion på vad som sagts.

I exempel (18) fungerar *well* genom att visa att talaren trodde att någonting skulle hända (Schourup 2001:1043), och är förvånad att det

inte har gjort det; han förväntade sig att lyssnaren skulle bli skrämmd av det han sagt, och är förvånad att hon inte verkar ha blivit det.

Både i Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003:1133) undersökning och i Mattssons (2009:101) studie finns *i alla fall* som en översättning av *well* med. Mattsson (2009:104–105, 109) placerar *i alla fall* under de förekomster av diskurspartikeln som signalerar brister i samtalsämnet (än en gång visserligen tillsammans med *ja*), under vilket exempel (14), (15), (18) och (20) hör hemma, och förtydligande (visserligen tillsammans med *eller*), vilket innefattar omformuleringar som i (13), (16), (17) och (19).

Jag har valt att använda *i alla fall* av flera olika anledningar. I exempel (13) och (19) bestämde jag mig för det för att jag ville visa att talaren inte bara rättar sig själv när han/hon har sagt någonting som inte stämde, utan att talaren verkligen har trott eller ansett någonting och sedan ändrat sig. Det handlar med andra ord inte om en ren omformulering som de som förekommer i (4) eller (5), då talaren rättar sig själv när han/hon sagt någonting som inte riktigt stämmer, utan om att talaren har ändrat uppfattning om någonting. I (16) handlade det mer om att jag ville visa att talaren inte nödvändigtvis själv tror på vad han sagt, utan snarare sa det för att reta lyssnaren lite och sedan rättar sig själv mentalt. I exempel (17) ville jag med *i alla fall* poängtera att talaren, trots att han inser hur situationen ser ut, kommer göra allt för att förändra den och i (14) och (15) ville jag visa att talaren känns vid vad lyssnaren sagt tidigare, men tar avstånd från det utan att för den sakens skull avfärda lyssnarens åsikt. I (20) försökte jag med *i alla fall* visa att även om talaren accepterar lyssnarens förslag, så håller han inte med om det helt och hållet, och i (18) ville jag framhäva talarens förvåning.

I alla exempel skulle *i alla fall* kunna ersättas med *i varje fall* eller det lite föråldrade *åtminstone*, som ju betyder i princip samma sak. Då *åtminstone*, som sagt, representerar ett lite äldre språk kanske ordet inte riktigt passar in här, även om det skulle kunna användas i huvudpersonens tankar för att visa på hans annorlunda språkbruk gentemot de andra karaktärerna. *I varje fall*, tycker jag, hör mer hemma i text än i tal, och skulle därför kanske passa i de exempel som inte är tagna från dialoger. Jag har dock valt att använda *i alla fall* genomgående.

Om man tittar närmare på de olika exemplen vart och ett för sig finns det andra alternativ på översättning. I (13) och (16)–(20) skulle man kunna använda ett initialt *nåja* istället för *i alla fall*, men det förflyttar på något sätt omformuleringen eller ställningstagandet från själva yttrandet till talaren. Ytterligare ett alternativ i (20) skulle kunna vara *väl*, som jag faktiskt tycker fungerar lika bra som *i alla fall* i just det exemp-

let. Anledningen till att jag trots detta valde *i alla fall* här är att jag redan hade använt det i flera andra översättningar som faller under samma kategori, medan jag däremot inte hade använt *väl* alls, och jag ville underlätta diskussionen genom att samla exemplen under ett uttryck. Att utelämna *well* vid en översättning tycker jag inte är ett alternativ i något av dessa exempel; man skulle då helt förlora kopplingen till vad som sagts tidigare, vilket jag tycker är viktigt att bevara – om det är möjligt.

3.1.7. *Ja*

Även bland de *well* som jag har valt att översätta med *ja* finns många av diskurspartikelns funktioner representerade. I exempel (21), (22), (24) och (28) handlar det om någon sorts erkännande av hur situationen ser ut (Schourup 2001:1049), medan (25)–(27) uttrycker känslor (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124). *Well* i (23) och (29) används för att skjuta upp vad talaren har tänkt säga (Jucker 1993:438) och signalera tvekan (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124). Dessutom fyller flera av diskurspartiklarna flera olika funktioner samtidigt. Exempel (26) handlar även om att det finns någon sorts problem i situationen (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86), och (21) visar att talaren inte vill fästa för mycket uppmärksamhet vid en viss situation. I (22) och (24) dras en slutsats, talaren kommer fram till hur någonting måste ligga till (Schourup 2001:1043), i (22) utifrån vad han känner till och i (24) utifrån vad lyssnaren har sagt. Utöver detta visar *well* i (24) och (28) att det kommer någon sorts fortsättning (Schourup 2001:1043).

I (21) använder talaren *well* för att visa att han känns vid vad lyssnaren har sagt (Schourup 2001:1049), men samtidigt vill han inte fästa för mycket uppmärksamhet vid detta utan försöker skynda vidare i samtalet. Exempel (22) visar en logisk slutsats om hur situationen ser ut (Schourup 2001:1049); talaren kommer, utifrån vad han vet om en tredje person, fram till att denne troligen har gått vilse. *Well* i (25)–(27) visar först och främst på känslor (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124), eller förstärker kanske snarare känslor som även uttrycks på annat sätt. I (26) nämner talaren någonting som hänt tidigare och visar med *well* att hon fortfarande är upprörd över detta; det förekommer med andra ord ett problem på en interpersonlig nivå mellan talaren och lyssnaren (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86), vilket dessutom visas klart och tydligt med ”lade hon torrt till”. I (25) signalerar och intensifierar användandet av *well* att någonting irriterar talaren, vilket också det sägs rakt ut, dels med ”som [...] stör mig”, dels genom att vi får veta att

talaren inte ”kunde [...] låta oberörd”, och i (27) signalerar talaren med *well* att han är intresserad av svaret på den fråga som diskuteras, vilket han också säger rakt ut. I exempel (23) och (29) fungerar *well* genom att skjuta upp vad talaren har tänkt säga (Jucker 1993:438), i (29) till och med genom att helt ersätta någonting och låta lyssnaren dra sina egna slutsatser. Även (24) har med ett erkännande av situationen att göra (Schourup 2001:1049); talaren drar, utifrån vad lyssnaren har sagt, en slutsats. I (28), slutligen, signalerar *well* också en sorts erkännande från talarens sida (Schourup 2001:1049) och visar samtidigt att det kommer en fortsättning (Schourup 2001:1043); talaren svävar ut en aning, men visar med *well* att hon så småningom tänker komma tillbaka till ämnet.

Både Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1133) och Mattsson (2009:101) har med *ja* som en översättning av *well* i sina undersökningar – i Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1135) är *ja* till och med den vanligaste översättningen. Mattsson (2009:104–105, 112, 117–118) tar upp *ja* under tre av sina klassificeringar av *well*, både i de fall då diskurspartikeln signalerar någon sorts brist i samtalet och när den visar på någon sorts problem mellan talaren och lyssnaren, och dessutom när den används för att byta samtalsämne.

Precis som med *i alla fall* finns det flera anledningar till att jag har valt att använda *ja* i de här fallen. I exempel (21), (22), (24) och (28) ville jag med *ja* visa på just det lite korthuggna i det talaren säger, vilket i (21) och (28) signalerar att han/hon inte vill fästa uppmärksamhet vid någonting och i (22) och (24) fungerar som en kort slutsatsinledare. I (25)–(27) översatte jag *well* med *ja* för att visa att diskurspartikeln ger uttryck för eller intensifierar känslor och i (23) och (29) ville jag med *ja* visa just att talaren inte säger vad han/hon tänkt säga rakt ut, utan försöker skjuta upp det eller helt utelämna det.

Den enda alternativa översättningen av *well* i de här fallen som jag kan se vore *jaja* i exempel (22), men då skulle det ge intryck av att slutsatsen som talaren kommer fram till inte är någonting nytt, utan att han bara kommer att tänka på någonting som han kommit fram till tidigare, vilket inte är vad *well* i källtexten signalerar. *Ja* i det här fallet talar om för läsaren att slutsatsen är någonting som talaren kommit fram till just nu, i den här situationen, utifrån hur situationen ser ut och utifrån vad han sedan tidigare känner till om en tredje person. I de andra exemplen skulle man helt enkelt kunna utelämna diskurspartikeln i översättningen, men i alla exemplen skulle någonting i så fall gå förlorat, till exempel talarens känslomässiga inställning till situationen eller det faktum att han/hon försöker skjuta upp vad han/hon tänkt säga.

3.1.8. *Jaa*

I exempel (30) till (35) fungerar *well* som en signal på tvekan eller övervägande, vilket både Schourup (2001:1043) och Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1124) tar upp. Eventuellt kan man också säga att denna användning av *well* skjuter upp vad talaren vill säga (Jucker 1993:438) och visar att det finns någon sorts brist eller problem i samtalet (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86).

Alla exempel där jag har översatt *well* med *jaa* handlar alltså om någon sorts tvekan eller övervägande (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124; Schourup 2001:1043), även om det kanske inte handlar om samma sorts tvekan i alla exempel. I (31) tvekar talaren eftersom hon gärna vill gå med på vad lyssnaren vill, men inte vet om detta är möjligt, men i (32) tvekar i stället talaren för att han inte vill hålla med om vad lyssnaren har sagt, och vill genom att använda *well* skjuta upp det ofrånkomliga. I (33) är *well* ett tecken på att talaren fortfarande håller på att ta in den nya information som har lagts fram och funderar över hur han ska agera utifrån detta, i (30) och (35) handlar det om att talaren inte vet riktigt hur han/hon ska uttrycka sig och i (34), slutligen, om att talaren inte vet riktigt vad hon ska säga.

Jaa som en översättning av *well* finns egentligen inte med varken i Aijmer och Simon-Vandbergens studie eller i Mattssons undersökning. Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1133) har däremot med *jaaa*, som man måste kunna säga är likvärdigt, och Mattsson (2009:112, 117–118) har med det vanliga *ja*, och då bland annat vid de fall när *well* signalerade brister i samtalets innehåll eller problem mellan talaren och lyssnaren.

Jag har valt *jaa* istället för *ja* eller någon annan möjlig översättning i de här fallen just för att signalera någon sorts tvekan hos talaren som ett vanligt, enkelt *ja* inte skulle ge uttryck för; antingen vet talaren inte riktigt vad han/hon ska säga eller hur det ska formuleras eller så tvekar han/hon helt enkelt om huruvida han/hon ska säga det alls.

Ja hade fungerat som en alternativ översättning i alla de fall som jag presenterat ovan, men då skulle lite av den tvekan som *jaa* uttrycker gå förlorad, och diskurspartikeln skulle istället inleda ett konstaterande utan någon osäkerhet. En lösning på det problemet skulle kunna vara att lägga till tre punkter efter *ja*, men då *well* i ett av exemplen redan följs av tre punkter som poängterar tveksamheten ännu mer, skulle det inte fungera i det fallet. I alla fall utom exempel (30) skulle *well* helt enkelt kunna utelämnas i översättningen, men än en gång skulle man då förlora lite av den tvekan som finns i originaltexten. Eftersom man i de övriga

exemplen inte kan se på något annat sätt än just med diskurspartikeln att talaren tvekar, skulle det innebära en stor förlust att utelämna den vid översättningen. Då *well* står för sig själv i (30) kan man inte utan vidare utelämna diskurspartikeln vid översättning, utan det skulle kräva en hel del omarbetning av hela meningen, och i slutändan skulle man ändå förlora den tvekan som finns i originalmeningen.

3.1.9. *Jaja*

Förekomsten av *well* i exempel (36) till (44) visar att talaren erkänner hur någonting ligger till (Schourup 2001:1049), men samtidigt att han/hon egentligen inte tycker om den slutsatsen. Kanske signalerar diskurspartikeln till och med, vilket kan ses tydligast i (37), att talaren egentligen inte alls håller med utan bara gör lyssnaren till viljes. *Well* i de här exemplen uttrycker med andra ord också talarens känslor (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124), hans/hennes inställning till vad lyssnaren har sagt eller till hela samtalsituationen. Det handlar i alla exempel om ett motvilligt erkännande, vilket kan sägas signalera någon sorts konflikt, ett problem, mellan talaren och lyssnaren i de fall det handlar om dialog; talaren erkänner att lyssnaren har rätt, men tycker inte om detta (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86). När det inte handlar om dialog kan man säga att *well* signalerar ett problem, inte i samtalet utan i situationen; talaren har insett hur någonting ligger till, men har gjort detta motvilligt. I exempel (37) används *well* också för att byta samtalsämne, från någonting som talaren inte längre vill diskutera till någonting som är mer neutralt (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86).

Det sammansatta *jaja* som översättning av *well* finns inte med i varken Aijmer och Simon-Vandenbergens eller Mattssons undersökningar. Mattsson (2009:112) har med *ja [...] ja* under de fall då diskurspartikeln uttryckte någon sorts brist i samtalet, men detta innebär att det förekommer något ord mellan de båda *ja* och är alltså inte riktigt samma sak som *jaja*. Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1134) har med *ja ja*, vilket väl kan antas vara likvärdigt med *jaja*. Med tanke på att jag i min översättning använde *jaja* i 9 fall av 74, alltså drygt 12 %, tycker jag nog att det är lite underligt att denna översättning inte dykt upp i Mattssons studie, även om det naturligtvis, som Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1135) också påpekar i sin undersökning, uppstår nya situationer där diskurspartikeln används, och i och med det nya översättningar, hela tiden. Även Mattsson (2009:101) poängterar i sin under-

sökning att den indelning av *well* som gjorts endast täcker de fall av diskurspartikeln som förekom i de filmer som studerades.

Jag valde *jaja* för att visa på motvilligheten i situationen, att talaren helst inte vill erkänna att situationen ser ut på ett visst sätt eller att lyssnaren faktiskt har rätt.

I exempel (39) och (42) skulle det initiala *jaja* kunna ersättas av ett *ju* inne i meningen, även om jag tycker att det skulle göra att lite av det motvilliga som *jaja* signalerar försvann. Eventuellt skulle man i alla de här fallen kunna använda *nåja* istället för *jaja*, men jag tycker att *nåja* ger ett mindre motvilligt intryck, och kanske snarare signalerar att talaren, även om han/hon varit motvilligt inställd från början, har ändrat sig och helt accepterar situationen. Ibland kan *nåja* till och med användas med en positiv inställning, om någonting som talaren ser fram emot, vilket inte alls skulle fungera i de här exemplen. Jag tycker inte heller att det är ett alternativ att utelämna diskurspartikeln i de här fallen, då talarens inställning till situationen och det faktum att han/hon endast motvilligt går med på vad någon har sagt eller hur någonting ligger till helt skulle saknas i översättningen.

3.1.10. *Jo*

I exempel (45) till (49) inleder *well* en förklaring, ett förtydligande eller en utveckling av vad som sagts tidigare (Mattsson 2009:86). *Well* kan också här ses som Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003:1124) konjunktion, där ordet länkar från någonting som sagts tidigare till vad talaren tänker säga härnäst. I (47) och (48) fungerar *well* också som en signal på tveksamhet hos talaren och visar även att det kommer en fortsättning (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124; Schourup 2001:1043).

Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1133) tar upp *jo* som en av de diskurspartiklar med vilken *well* kan översättas, och i Mattssons (2009:104–105, 112, 117–118) undersökning finns *jo* med bland de möjliga översättningarna under tre av hennes fyra kategorier – dock inte under just förtydligande och inledning av omformulering eller förklaring, där jag har placerat dessa exempel.

Jag valde ändå att använda *jo* i de här fallen eftersom jag anser att det klart visar att vad som följer är en förklaring, ett förtydligande eller en utveckling av någonting som sagts tidigare och kopplar samman någonting som redan sagts eller tänkts med någonting annat som ännu är osagt.

I (45) och (49) skulle *well* eventuellt kunna utelämnas i översättningen, även om det skulle minska den återkoppling till vad som sagts tidigare som diskurspartikeln *ger*. I de andra exemplen går det inte att utelämna *well* av strukturella anledningar; i alla fall inte utan att man måste omarbeta texten ganska ordentligt, vilket vore synd när det finns ett sätt att bevara strukturen. Dessutom skulle man, om man omformulerade meningarna och utelämnade *well* vid översättningen, precis som i (45) och (49) förlora den koppling som diskurspartikeln *ger* till vad som sagts tidigare. I (47) och (48) skulle man eventuellt kunna tänka sig ett lite mer tvekande *joo*, men då diskurspartikeln i dessa exempel redan följs av tre punkter som signalerar just detta tycker jag inte att det är nödvändigt. Jag ser ärligt talat inte heller någon alternativ översättning i de övriga exemplen, om man inte skulle lägga till någon sorts ljud som signalerar tvekan, som *eh* eller liknande, men även då skulle man förlora återkopplingen till det som sagts tidigare och kanske även få talaren att låta mer tveksam än vad som är fallet i originalmeningarna.

3.1.11. *Ju*

I exempel (50) till (54) har *well* lite olika funktioner. I (50) signalerar det att talaren går med på vad lyssnaren har sagt, även om han inte tror att det är möjligt (Schourup 2001:1049). I (52) kopplar det tillbaka till en fråga som har ställts vid ett tidigare tillfälle och är därmed en konjunktion (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124) som så att säga inleder en försenad förklaring (Mattsson 2009:86). I exempel (51), (53) och (54) handlar det egentligen bara om ett kort och koncist konstaterande av hur saker och ting ligger till (Schourup 2001:1049), och diskurspartikeln förmedlar också känslor och gör att talaren, framförallt i (51) och (53), framstår som nästan uppgiven (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124).

I exempel (50) reagerar talaren på lyssnarens fråga ifall de nu är vänner med det lite uppgivna "[v]i kan *ju* försöka", där diskurspartikeln visar att han egentligen inte tror att detta är möjligt, eller kanske snarare att det egentligen inte är vad han vill. I (53) använder talaren *well* för att koppla tillbaka till en fråga som lyssnaren har ställt vid ett tidigare tillfälle när han svarar på en annan fråga, nämligen varför han inte varit i skolan under de senaste dagarna. I (51), (53) och (54) inleder *well* som sagt ett konstaterande. I (51) drar talaren även en slutsats utifrån vad hon själv just berättat och i (53) visar diskurspartikeln att talaren anser att

vad lyssnaren precis har sagt är fullt förståeligt och hon ger därefter en förklaring, som enligt henne är fullständigt självklar, till varför det är det.

Ju är den översättning av *well* som är vanligast i Mattssons (2009: 102) undersökning, där den utgör 18,5 % av översättningarna, och även Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1135) har med den i sin studie. Enligt Mattsson (2009:104–105, 112, 117–118) kunde *well* översättas med *ju* i alla de fall där diskurspartikeln förekom utom när det handlade om förtydligande eller inledning på förklaring, och både när det var fråga om en signal på en brist i samtalet och när det förekom någon sorts problem mellan talaren och lyssnaren var *ju* den vanligaste översättningen.

Jag valde i exempel (50), (51), (53) och (54) att använda *ju* just för att jag tycker att ordet ger uttryck för ett lite uppgivet konstaterande, och i (52) för att det även, i det här sammanhanget, kan fungera som en mer neutral diskurspartikel som då endast kopplar tillbaka till tidigare diskussioner på ett icke känslomässigt sätt.

I alla de exempel där jag översatt *well* med *ju* skulle ordet kunna utelämnas, men det skulle påverka texten på olika sätt; i (50), (51), (53) och (54) skulle den antydning till uppgivenhet som *well* ger i originalmeningarna försvinna, vilket skulle resultera i ett konstaterande utan känslor inblandade, och i (52) skulle man förlora den tydliga återkopplingen till den tidigare frågan som diskurspartikeln visar på och meningen skulle bli underligt formulerad. I (50) och (51) skulle man kunna tänka sig *väl* istället för *ju*, även om jag tycker att det ger ett lite mer positivt intryck än vad både *ju* i översättningarna och *well* i originalmeningarna gör. I de andra exemplen kan jag faktiskt inte se någon alternativ översättning.

3.1.12. *Nja*

De fall av *well* som jag har valt att översätta med *nja* har lite olika funktioner. Exempel (55) och (57) signalerar kanske först och främst tvekan eller övervägande (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124; Schourup 2001:1043) och skjuter då upp vad talaren tänker säga (Jucker 1993:438). Dessutom fungerar diskurspartikeln i dessa fall genom att den korrigerar vad lyssnaren har sagt och visar då att det finns någon sorts problem i samtalet, att talaren och lyssnaren inte har samma uppfattning om någonting (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86). I (56) handlar det också om en sorts korrigerande, men då istället av vad talaren

har förväntat sig (Schourup 2001:1043) eller hoppats uppnå, men man kan fortfarande säga att det handlar om en sorts brist eller problem, kanske inte direkt i samtalet, men i situationen (Jucker 1993:438; Mattsson 2009:86).

I exempel (55) drar lyssnaren slutsatsen att samtalspartnern ska gå med Jessica på vårdansen, eftersom hon har frågat honom. Talaren skjuter upp sitt svar (Jucker 1993:438), som han nu inte är så ivrig att ge eftersom han inte fick den önskade responsen på det ursprungliga yttrandet, genom att använda *well* och signalerar därmed också att lyssnarens slutsats är felaktig. Även om han inte hade sagt någonting mer än just *well* i den situationen skulle det ha varit möjligt att komma fram till att den tidigare reaktionen inte stämmer. I (56) förväntar talaren sig en viss reaktion från lyssnaren när han säger eller gör någonting (Schourup 2001:1043), och genom att använda *well* i sin mentala reaktion visar han att lyssnarens faktiska reaktion var oväntad och att detta förvånat honom. I (57), slutligen, reagerar talaren med *well* dels på lyssnarens förhoppning om ”bättre fantasi”, dels på hans frågeliknande påstående och visar då redan med den inledande diskurspartikeln att ingen av dessa riktigt stämmer men erkänner samtidigt att hon inte varit mer uppfinningsrik utan faktiskt fått idén av någon annan (Schourup 2001:1043).

Nja finns med i Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003:1133) studie av hur *well* översätts och Mattsson (2009:112) har med ordet under de fall då *well* uttryckte någon sorts brist i samtalet, vilket stämmer med min analys av *well* i de tre aktuella exemplen.

Jag valde *nja* i (55) och (57) först och främst för att visa på att talaren tvekar, men också för att jag ville visa att han/hon, kanske bara omedvetet, reagerar på lyssnarens påstående redan med det lilla, uppskjutande *well*. Jag tycker också att *nja* på samma sätt som *well*, redan innan talaren har sagt någonting mer, signalerar att vad lyssnaren sagt inte riktigt stämmer. I (56) ville jag signalera att lyssnarens reaktion förvånat talaren, som blir tvungen att omvärdera situationen.

I exempel (55) skulle *nja* eventuellt kunna ersättas med *fast*, men det skulle helt ta bort tveksamheten i talarens svar på lyssnarens påstående, även om *fast* signalerar samma reaktion, nämligen att han inte håller med henne. I (56) skulle man kunna tänka sig *hmm*, som dock inte direkt uttrycker några känslor, utan snarare enbart tvekan eller övervägande. *Nja* i (57) skulle kanske också kunna ersättas med någon sorts tvekande ljud som *eh* eller liknande, men än en gång skulle man inte längre bevara lyssnarens känslomässiga reaktion, utan bara förmedla tveksamheten. Att helt utelämna diskurspartikeln är ett annat alternativ, men jag

tycker inte att det är aktuellt här. I (55) skulle man först och främst behöva omarbete meningen för att kunna ta bort diskurspartikeln vid översättning, och då det finns ett sätt att undvika detta tycker jag att man bör göra det. Dessutom skulle man helt förlora talarens tveksamhet och försök att skjuta upp vad han/hon ska säga som *well* ger uttryck för i (55) och (57) om man valde att inte översätta ordet och i (56) skulle man inte längre kunna utläsa talarens förvånade reaktion lika tydligt.

3.1.13. *Nog*

Exempel (58) handlar om att talaren accepterar en situation (Schourup 2001:1049) men på samma gång ger diskurspartikeln en lite motvillig antydning, vilket kan ses som att det finns en konflikt, ett problem, i situationen (Jucker 1993:438; Mattson 2009:86). Talaren accepterar hur situationen ser ut, men tycker egentligen inte om detta, och *well* ger därmed också uttryck för talarens känslor (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124). Anspelningen på talarens tidigare tankar ger även situationen en nästan komisk vinkel som lyssnaren naturligtvis är omedveten om.

Nog som en översättning av *well* finns med i både Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003:1134) studie och i Mattssons (2009:112, 117–118) undersökning, där det användes när diskurspartikeln signalerade någon sorts problem, antingen i samtalet eller mellan talaren och lyssnaren, där jag också placerat förekomsten av *well* i exempel (58).

Anledningen till att jag valde just *nog* i det här fallet var att jag ville ge uttryck för den antydning till motvillighet som kan urskiljas i originaltexten, då jag tycker att *nog* ger ett lite mer negativt intryck än till exempel *säkert*, även om de i grund och botten signalerar ungefär samma sak.

Säkert skulle naturligtvis också kunna användas här, men som sagt tycker jag inte att detta ord ligger på riktigt samma känslomässiga nivå som *nog*. Även *verkligen* skulle kunna fungera i sammanhanget, men innebörden skulle också då förändras lite, bli mer positiv än vad jag upplever att *well* är i den engelska meningen. Om man hade utelämnat diskurspartikeln vid översättningen skulle man helt förlora den känslomässiga antydning som *well* ger i originaltexten. Meningen skulle bli ett rent konstaterande utan några som helst känslor inblandade, vilket inte stämmer överens med originalet.

3.1.14. Nåja

Jag har använt *nåja* i exempel (59)–(72), alltså 14 gånger av 74, vilket gör ordet till den översättning av *well* som jag har använt mest, motsvarande nästan 19 %. Trots att detta är den vanligaste översättningen är det en av de grupper av *well* som är mest homogen. De fall av *well* som jag har valt att översätta med *nåja* inleder alla ett kort och koncist konstaterande av hur någonting ligger till (Schourup 2001:1049) utan att ge uttryck för några egentliga känslor. Det handlar helt enkelt om ett rent konstaterande av fakta. Exempel (64) skulle eventuellt kunna sägas avvika en aning, då talaren egentligen inte konstaterar någonting faktiskt utan snarare undrar över någonting för att sedan komma fram till att det inte spelar någon roll. Dessutom har *well* i de här exemplen även en länkande funktion och agerar som en konjunktion som binder samman en del av samtalet eller situationen med en annan (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124).

Aijmer och Simon-Vandenberg (2003:1134) har med *nåja* bland de översättningar av *well* som de observerat i sin studie, och Mattsson (2009:112) har med det under de fall då *well* signalerade någon sorts brist i samtalet, vilket inte har någonting med mina fall av *nåja* att göra.

Jag har valt *nåja* i de här fallen för att visa att det just handlar om ett konstaterande, utan känslor inblandade, och även för att i mina översättningar bevara den länkande funktionen som *well* har i originaltexten.

En alternativ översättning av de här fallen av *well* skulle kunna vara *jaja*, som fungerar om man ser enbart på meningsbyggnaden. Men precis som jag tog upp i avsnitt 3.1.9. ovan tycker jag att *jaja* signalerar ett motvilligt konstaterande, att talaren egentligen inte vill erkänna hur någonting ligger till eller ogillar detta, och därför valde jag i de här fallen istället *nåja*, som jag tycker är mer neutralt. I (61), (66), (67) och (69) skulle *nåja* på en meningsinitial plats eventuellt kunna bytas ut mot *i alla fall* inne i meningen utan att det skulle ha förändrat innebörden speciellt mycket, även om jag tycker att yttrandena då skulle antyda vad talaren känner i situationen mer än vad ett inledande *nåja* gör och, ännu viktigare, mer än vad originalmeningarna gör. Jag tycker inte heller att det är ett alternativ att utelämna diskurspartikeln vid översättningen av de här exemplen, eftersom man då skulle förlora den koppling mellan delar av samtalssituationen som *well* ger i originalmeningarna. Dessutom skulle man av de svenska meningarna kunna få intrycket att det som talaren säger eller tänker inte är någonting som han/hon precis har kommit fram till utan någonting som han/hon sedan länge tyckt eller

trott och först nu ger uttryck för, vilket inte är fallet i originalmeningarna.

3.1.15. *Utelämning*

Jag har valt att utelämna *well* i min översättning i endast 2 fall av 74, motsvarande knappt 3 %. Detta kan jämföras med de studier jag har använt i mitt arbete; i Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003:1135) undersökning hade *well* utelämnats i 21 % av översättningarna och i Mattssons (2009:94) i nästan 79 %. Att det skiljer mycket på mina översättningar och Mattssons (2009) studie är kanske inte så underligt, då den undersökningen handlade om undertextning av filmer och det naturligtvis måste reduceras mycket mer vid undertextning än vid vanlig översättning. Att det däremot skiljer så pass mycket på mina översättningar och Aijmer och Simon-Vandenbergens (2003) studie av översättningar av diskurspartikeln i skriven text är kanske mer intressant.

Det finns naturligtvis flera möjliga anledningar till detta. En skulle kunna vara att diskurspartiklar generellt sett är svåra att översätta; de går till exempel inte att översätta rakt av, utan man måste ta hänsyn till bland annat situationen, samtalet och samtalsparternas förhållande till varandra. Dessutom kanske diskurspartiklar anses vara överflödiga då de inte tillför någon direkt information till situationen, utan i många fall endast har att göra med talarens känslor och åsikter. Oavsett vilken anledning som ligger bakom att *well* har utelämnats i så pass många fall tycker jag att det är synd att detta har hänt. När jag har arbetat med mitt material har jag endast utelämnat *well* då jag helt enkelt inte har kunnat se något alternativ och där diskurspartikeln inte signalerar någonting som är viktigt för förståelsen och innebörden av meningen.

I båda de fall där jag har valt att utelämna *well* i min översättning handlar det om att diskurspartikeln inleder en förklaring (Mattsson 2009:86); talaren använder *well* för att inleda en utveckling av vad han/hon sagt tidigare. *Well* fungerar i de här exemplen även som en konjunktion som länkar till vad som sagts tidigare (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124). I båda fallen används *well* även förstärkande, för att poängtera någonting annat; i (73) ”actually” och i (74) ”mostly”.

Som sagt har jag valt att utelämna *well* i min översättning av de här båda exemplen enbart därför att jag inte ser något alternativ, och då diskurspartikeln dessutom egentligen inte tillför någonting nytt utan snarare förstärker andra ord, som jag i båda fallen har översatt. Därför tycker jag att mina översättningar ändå fungerar. I (73) skulle man kun-

na tänka sig *ja* som en inledning på förklaringen, men eftersom lyssnaren precis ställt en fråga som kan besvaras med ja eller nej skulle ett *ja* på den positionen lätt kunna missuppfattas som ett svar på den frågan och då skulle diskurspartikelns funktion ändå gå förlorad. Dessutom skulle meningen i så fall få en annan innebörd än vad den har i originalet. I (74) kan jag faktiskt inte se någon översättning av *well* som skulle fungera som diskurspartikeln gör i originalmeningen och dessutom fungera strukturmässigt i en svensk mening. Om man ser endast till meningsbyggnaden skulle man eventuellt ha kunnat använda *jaa* följt av tre punkter i båda exemplen, men då skulle meningarna ha fått en helt ny innebörd och plötsligt visat att talaren tvekar, vilket inte är fallet i originalmeningarna. Även *tja* skulle kanske ha kunnat fungera, i alla fall om man ser till meningsbyggnaden, men jag tycker att det skulle ge intryck av att talaren på något sätt inte tar lyssnaren på allvar; *tja* signalerar för mig nonchalans och skulle därför inte gå att använda här.

4. Slutsatser och sammanfattning

Syftet med den här uppsatsen har varit att med utgångspunkt i Stephenie Meyers *Midnight Sun* undersöka hur diskurspartikeln *well* kan översättas på olika sätt i olika sammanhang och när den bör utelämnas.

Diskurspartiklar är inte någon lättdefinierbar del av språket, oavsett om det handlar om svenska, engelska eller något annat språk. De är ofta små ord som inte tillför någon egentlig information till texten där de förekommer. Istället handlar det ofta om mer abstrakta saker, som samtalsparternas inställning till varandra eller någonting i en samtalsituation, reaktioner på någonting eller känslomässiga uttryck (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1123; Mattsson 2009:15). Dessutom fungerar diskurspartiklar ofta på flera olika språkliga nivåer samtidigt och kan ha mer än en funktion i ett visst sammanhang.

När man dessutom har att göra med två språk samtidigt, och ska försöka finna någon sorts språklig motsvarighet, blir det ännu svårare. Det finns ingen allmängiltig lösning på hur diskurspartiklar ska översättas utan de måste alltid analyseras och översättas utifrån varje enskild situation. Man kan inte säga att *well* betyder till exempel *jaha* och nöja sig med det. Man kan inte ens göra en lista över alla de möjliga översättningar av *well* som finns och sedan välja en därifrån när man ska översätta diskurspartikeln, för det uppstår hela tiden nya situationer där diskurspartikeln har en ny funktion och kräver en ny översättning (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1135). Precis som översättning i allmänhet är översättning av diskurspartiklar ett arbete utan slut, för de tänkbara situationerna där diskurspartiklar kan förekomma tar aldrig slut.

Well är en diskurspartikel som ofta förekommer i engelska och som kan ge uttryck för en hel mängd olika saker (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1123). Den kan länka samman olika delar av en samtalsituation, ge uttryck för olika känslor, fungera som en artighetsmarkör eller en signal på tvekan eller övervägande, visa att talaren anser att någonting bör vara på ett visst sätt och tala om att det kommer en fortsättning (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1124; Schourup 2001:1043, 1049). Dessutom kan den signalera ett problem i samtalsituationen eller mellan samtalsparterna, skjuta upp vad talaren har tänkt säga, avsluta ett samtalsämne och inleda ett nytt, introducera återgett tal,

inleda förtydliganden, omformuleringar och förklaringar (Jucker 1993: 438; Mattsson 2009:86). Att det är svårt att översätta denna mångfaceterade diskurspartikel säger sig självt. Men det måste göras, eftersom lite av det naturliga språket går förlorat om man helt enkelt struntar i den.

Det finns naturligtvis inget svenskt ord som kan användas på samma sätt som engelskans *well* och fylla alla de funktioner som den engelska diskurspartikeln gör. Man får ta till en hel mängd olika sorters ord – till exempel diskurspartiklar, modala adverbial, konjunktioner, adverb, adjektiv och pronomen (Aijmer & Simon-Vandenberg 2003:1133–1135; Mattsson 2009:101) – för att försöka fånga rätt aspekt av *well* och få den översätta meningen att fylla samma funktion som den engelska originalmeningen. Man måste, som jag redan sagt men som inte kan poängteras tillräckligt mycket, alltid utgå från den situation där diskurspartikeln förekommer för att kunna översätta den. Ger *well* uttryck för överraskning, motvillighet eller medhåll? Vill talaren skjuta upp vad han/hon tänkt säga eller bara tala om att det kommer någonting mer? Finns det någon sorts konflikt mellan talare och lyssnare eller något slags problem i samtalssituationen?

Men inte ens när man har analyserat situationen kan man dra alla förekomster av diskurspartikeln över en kam. Bara för att *well* i två olika situationer ger uttryck för samma sak, behöver det inte betyda att det går att använda samma svenska ord i båda meningarna. Omvänt går det inte heller att säga att ett svenskt ord endast ger uttryck för en aspekt av engelskans *well*, utan samma ord kan i olika situationer ge uttryck för olika saker.

Vad gäller de fall när det är bäst, eller kanske till och med nödvändigt, att utelämna *well* vid en översättning har jag kommit fram till att detta endast bör ske när diskurspartikeln inte tillför någonting väsentligt till texten och det inte finns något alternativ som skulle fungera både språkligt och betydelsemässigt. Jag tycker, med andra ord, att det är en sorts sista utväg att utelämna diskurspartiklar när man översätter en text, och detta bör inte övervägas innan man har undersökt alla de alternativ som finns.

Kan man då dra någon entydig slutsats av min uppsats? Jag hade inte förväntat mig att komma fram till någon universalmetod för att översätta diskurspartiklar, och det har jag heller inte gjort, men jag tycker ändå att jag förstår diskurspartiklar i allmänhet, och diskurspartikeln *well* i synnerhet, lite bättre nu. Det går inte att säga att man ska översätta *well* på ett visst sätt om ordet ger uttryck för känslor och på ett annat om det handlar om en omformulering. Man måste utgå från varje situation och

analysera diskurspartikeln innan man översätter meningen. Men kanske underlättar det ändå att ha en djupare förståelse för diskurspartikeln och känna till en del av de olika sätt på vilka andra har valt att översätta den? Hur som helst lär språkforskarna aldrig komma fram till någon konsensus på den här punkten, utan diskurspartiklar kommer att fortsätta vara en svårinfångad, svårdefinierad och svåröversatt del av alla mänskliga språk.

Material- och litteraturförteckning

Material

Meyer, S. 2008. *Midnight Sun* [www]. <http://stepheniemeyer.com/pdf/midnightsun_partial_draft4.pdf>. Hämtad 2009-07-10.

Litteratur

- Aijmer, K. 2008. Translating discourse particles: A case of complex translation. I: Anderman, G. & Rogers, M. (ed.), *Incorporating corpora: The linguist and the translator*. Buffalo & Toronto: Clevedon. S. 95–116.
- Aijmer, K. & A-M. Simon-Vandenberg. 2003. The discourse particle *well* and its equivalents in Swedish and Dutch. I: *Linguistics* 41(6). S.1123–1161.
- Fraser, B. 1990. An approach to discourse markers. I: *Journal of Pragmatics* 14. S. 383–395.
- Hultman, T.G. 2004. [2003]. *Svenska Akademiens språklära*. 1 uppl., 3 tr. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.
- Josephson, O. 2009. Översättare har inte råd med partiklar. I: *Svenska Dagbladet* den 1 november 2009 [www]. <http://www.svd.se/kulturnoje/mer/sprakspalt/oversattare-har-inte-rad-med-partiklar_3737731.svd>. Senast uppdaterad 17 november 2009. Hämtad 5 februari 2010.
- Jucker, A. 1993. The discourse marker *well*: A relevance-theoretical account. I: *Journal of Pragmatics* 19. S. 435–452.
- Mattsson, J. 2009. *The Subtitling of discourse particles: A Corpus-based study of well, you know, I mean, and like, and their Swedish translations in ten American films*. Doktorsavhandling publicerad vid Göteborgs Universitet.
- Munday, J. 2008. [2001]. *Introducing translation studies: Theories and applications*. 2nd ed. London & New York: Routledge.
- Schourup, L. 2001. Rethinking *well*. I: *Journal of Pragmatics* 33. S. 1025–1060.

van Dijk, T. A. 1979. Pragmatic connectives. I: *Journal of Pragmatics*
3. S. 447–456.

Bilaga 1

Well

Bara	
<p>(1a) “Do you truly believe that you care more for me than I do for you?” [...] “Yes, I really think that.” [...] “What makes you think so?” [...] “Well, aside from the obvious.” [...] “What do you mean, ‘the obvious?’” “Well, look at me,” she said.</p>	<p>(1b) ”Tror du verkligen att du bryr dig mer om mig än jag bryr mig om dig?” [...] ”Ja, jag tror verkligen det.” [...] ”Vad får dig att tro det?” [...] ”Ja, om vi bortser från det uppenbara. [...] ”Vad menar du med ’det uppenbara?’” ”Titta bara på mig”, sa hon.</p>
Då	
<p>(2a) “We’re going to be hiking in the Goat Rock Wilderness, just south of Rainier.” Emmett was eager for bear season. “Oh, well, have fun,” she said halfheartedly. Her lack of enthusiasm pleased me again.</p>	<p>(2b) ”Vi ska fotvandra i Goat Rock Wilderness, strax söder om Rainier.” Emmett längtade efter björnsäsongen. ”Jaha, ha så kul då”, sa hon halvhjärtat. Hennes brist på entusiasm behagade mig igen.</p>
<p>(3a) “I do have a few questions, of course.” “Of course,” I agreed, my voice hard. [...] We sat in silence while the waitress replenished her supply of soda. “Well, go ahead,” I said, jaw locked, when she was gone.</p>	<p>(3b) ”Jag har några frågor, så klart.” ”Så klart”, instämde jag med hård röst. [...] Vi satt tysta medan servitrisen fyllde på hennes läsk. ”Sätt igång då”, sa jag genom hårt sammanbitna tänder när hon hade försvunnit.</p>
Eller	
<p>(4a) “The Cullens don’t like anybody,” Jess reassured her. “Well, they don’t notice anybody enough to like them.” <i>They never used to</i>. Her thought was a grumble of complaint. “But he’s still staring at you.”</p>	<p>(4b) ”Familjen Cullen gillar inte någon”, försäkrade Jessica henne. ”Eller, de lägger inte märke till någon tillräckligt mycket för att gilla dem.” <i>De brukade aldrig göra det</i>. Hennes tanke var ett muttrande klagomål. ”Men han stirrar fortfarande på dig.”</p>

<p>(5a) “She hit her head—well, I did that,” I continued quickly. “I knocked her to the ground fairly hard. She seems fine, but ... I don’t think it will take much to discredit her account.”</p>	<p>(5b) ”Hon slog I huvudet – eller, jag gjorde det”, fortsatte jag snabbt. ”Jag knuffade omkull henne ganska hårt. Hon verkar okej, men ... jag tror inte att det krävs mycket för att misskreditera hennes redogörelse.”</p>
<p>(6a) Was she really even human? She looked human. She felt soft as a human. She smelled human—well, better actually. She acted human ... sort of. But she didn’t think like a human, or respond like one.</p>	<p>(6b) Var hon verkligen ens mänsklig? Hon såg mänsklig ut. Hon kändes mjuk som en människa. Hon luktade som en människa – eller bättre, faktiskt. Hon betedde sig som en människa ... på sätt och vis. Men hon tänkte inte som en människa, och reagerade inte som en.</p>
<p>(7a) “Thinking about her. Well, worrying, really.”</p>	<p>(7b) ”Tänker på henne. Eller oroar mig, egentligen.”</p>
<p>(8a) “It makes me ... anxious,” I supposed that word would suffice, though it wasn’t strong enough, “to be away from you. I wasn’t joking when I asked you to try to not fall in the ocean or get run over last Thursday. I was distracted all weekend, worrying about you. And after what happened tonight, I’m surprised that you did make it through a whole weekend unscathed.” Then I remembered the scrapes on her palm. “Well, not totally unscathed,” I amended.</p>	<p>(8b) ”Jag blir ... orolig”, det ordet räckte väl, även om det inte var tillräckligt starkt, ”när jag är ifrån dig. Jag skojade inte när jag bad dig att försöka låta bli att ramla i havet eller bli överkörd i torsdags. Jag var distraherad hela helgen, oroade mig för dig. Och med tanke på vad som hände i kväll är jag förvånad att du faktiskt klarade dig igenom en hel helg oskadd.” Så mindes jag skrapsåren på hennes handflator. ”Eller, inte helt oskadd”, rättade jag mig själv.</p>
<p>(9a) “I’m absolutely ordinary,” she explained. “Well, except for the bad things like all the near death experiences and being so clumsy that I’m almost disabled. And look at you.” She fanned the air toward me, like she was making some point so obvious it wasn’t worth spelling out.</p>	<p>(9b) ”Jag är fullständigt alldaglig”, förklarade hon. ”Eller, om man bortser från det dåliga, som alla näradöden-upplevelser och att jag är så klumpig att jag nästan är handkappad. Och titta på dig.” Hon viftade i luften åt mitt håll, som om hon förklarade någonting som var så uppenbart att det inte var värt att säga högt.</p>

<p>(10a) “My lab partner said it was some kid named Cheney. I’m not sure I know who he is.” [...] “Edward [...] He’s right behind you. [...] Didn’t you say she was taking Yorkie to the dance, though?” [...] “‘That was a group decision, apparently.’ I wanted to be sure that Ben was clear on this. ‘Angela’s shy. If B—well, if a guy doesn’t have the nerve to ask her out, she’d never ask him.’”</p>	<p>(10b) ”Min labbpartner sa att det var nån kille som heter Cheney. Jag tror inte jag vet vem det är.” [...] ”Edward [...] Han sitter precis bakom dig. [...] Men sa du inte att hon ska gå med Yorkie på dansen?” [...] ”Det var tydligen ett gruppbeslut.” Jag ville försäkra mig om att Ben förstod det. ”Angela är blyg. Om B – eller, om en kille inte är tillräckligt modig att bjuda ut henne, skulle hon aldrig fråga honom.”</p>
Faktiskt	
<p>(11a) He pictured the girl in his head, and found the image uninteresting. <i>Honestly, I can’t really see the draw.</i> “Well, I can’t really see Rosalie’s allure, either,” I said rudely. “<i>Honestly</i>, she seems like more work than any pretty face is worth.”</p>	<p>(11b) Han föreställde sig flickan, och tyckte inte att bilden var intressant. <i>Ärligt talat, jag förstår inte riktigt hennes dragningskraft.</i> ”Jag kan faktiskt inte riktigt se Rosalies lockelse heller”, sa jag ohysat. ”Kan ett vackert ansikte <i>verkligen</i> vara värt allt det jobbet?”</p>
Fast [...] nog	
<p>(12a) “And you still want to know why you can’t see me hunt?” I asked. “Well, mostly I was wondering about your reaction,” she said.</p>	<p>(12b) “Och du vill fortfarande veta varför du inte får se när jag jagar?” frågade jag. ”Fast jag undrade nog mest över din reaktion”, sa hon.</p>
I alla fall	
<p>(13a) “The question [...] is whether we should move on?” [...] “I <i>like</i> it here! There’s so little sun, we get to be almost <i>normal</i>.” “Well, we certainly don’t have to decide now. We can wait and see if it becomes necessary. Edward seems certain of the Swan girl’s silence.”</p>	<p>(13b) ”Frågan [...] är om vi borde flytta vidare eller inte?” [...] ”Jag tycker <i>om</i> att bo här! Solen skiner så lite att vi kan vara nästan <i>normala</i>.” ”Vi behöver i alla fall inte fatta ett beslut nu. Vi kan vänta och se om det blir nödvändigt. Edward verkar säker på att flickan Swan inte säger någonting.”</p>
<p>(14a) I stared at her in blank surprise. “Humans can’t smell blood.” “Well, I can—that’s what makes me sick. It smells like rust ... and salt.”</p>	<p>(14b) Jag stirrade överraskat på henne. ”Människor kan inte känna lukten av blod.” ”Jag kan i alla fall det – det är det som gör mig illamående. Det luktar som rost ... och salt.”</p>

<p>(15a) "I'm not going to class." "Why not?" <i>Because I don't want to kill you. "It's healthy to ditch class now and then." To be precise, it was healthier for the humans if the vampires ditched on days when human blood would be spilt. Mr. Banner was blood typing today. Alice had already ditched her morning class.</i> "Well, I'm going," she said. This didn't surprise me. She was responsible—she always did the right thing.</p>	<p>(15b) "Jag tänker inte gå på lektionen." "Varför inte?" <i>För att jag inte vill döda dig. "Det är nyttigt att skolka då och då." Eller, rättare sagt, det var nyttigare för människorna om vampyrerna skolkade de dagar som mänskligt blod skulle utgutas. Mr. Banner skulle göra blodgruppstest idag. Alice hade redan skolkat från sin morgonlektion.</i> "Jag tänker i alla fall gå", sa hon. Det förvånade mig inte. Hon var ansvarsfull – hon gjorde alltid det rätta.</p>
<p>(16a) I laughed at her words. No secrets, indeed. "Have fun at the beach." I glanced at the pouring rain, knowing it would not last, and wishing more strongly than usual that it could. "Good weather for sunbathing." Well, it would be Saturday. She would enjoy that.</p>	<p>(16b) Jag skrattade åt hennes ord. Inga hemligheter, minsann. "Ha så kul på stranden." Jag sneglade på ösregnet. Jag visste att det inte skulle hålla i sig men önskade mer än vanligt att det kunde göra det. "Fint väder för att sola." Det skulle i alla fall vara det på lördag. Hon skulle tycka om det.</p>
<p>(17a) I groaned. Not only did she have bad luck, but she courted it. Well, for this moment she had a protector. I would watch over her, keep her from harm, for as long as I could justify it.</p>	<p>(17b) Jag stönade högt. Hon hade inte bara otur, utan hon bjöd in den. Just nu hade hon i alla fall en beskyddare. Jag skulle vaka över henne, ta hand om henne, så länge jag kunde rättfärdiga det.</p>
<p>(18a) She said nothing else. How much had she heard in my words? I glanced at her furtively, but her face was unreadable. Blank in shock, perhaps. Well, she wasn't screaming. Not yet.</p>	<p>(18b) Hon sa ingenting mer. Hur mycket hade hon hört i mina ord? Jag sneglade förstulet på henne, men hennes ansiktsuttryck gick inte att läsa. Uttryckslöst av chock, kanske. Hon skrek i alla fall inte. Inte än.</p>
<p>(19a) It was because of Bella. Trying so hard to be safe for her, to be less frightening, to be <i>human</i>, I had truly lost my edge. [...] <i>Ugh. Creepy.</i> Well, I hadn't lost it completely.</p>	<p>(19b) Det var på grund av Bella. Eftersom jag ansträngde mig så för att vara säker för henne, att inte vara så skrämmande, att vara <i>mänsklig</i>, hade jag faktiskt tappat stinget. [...] <i>Usch. Läckig.</i> Jag hade i alla fall inte tappat stinget helt.</p>

<p>(20a) “So?” I prompted. “Will you help me do it?” [...] “<i>But, why?</i>” “Come on Emmett. Why <i>not?</i> [...] Aren’t you the one who complains that school is always the same? This is something a little different, isn’t it? Consider it an experiment [...] He stared at me for another moment before he caved. “Well, it is different, I’ll give you that ... Okay, fine.” Emmett snorted and then shrugged. “I’ll help you.”</p>	<p>(20b) ”Nå?” tryckte jag på. ”Hjälper du mig att göra det?” [...] ”Men, <i>varför?</i>” ”Kom igen, Emmett. Varför <i>inte?</i> [...] Är det inte du som klagat på att skolan alltid är likadan? Det här är någonting lite annorlunda, eller hur? Se det som ett experiment [...] Han stirrade på mig i ytterligare ett ögonblick innan han gav med sig. ”Jag får i alla fall hålla med om att det är annorlunda ... Okej, visst.” Emmett fnyste och ryckte sedan på axlarna. ”Jag hjälper dig.”</p>
Ja	
<p>(21a) “It sounds like you were extremely lucky.” [...] “Lucky Edward happened to be standing next to me.” “<i>Oh, well</i>, yes,” Carlisle agreed quickly, hearing the same thing in her voice that I heard. She hadn’t written her suspicions off as imagination. Not yet.</p>	<p>(21b) ”Det låter som om du hade en otrolig tur.” [...] ”Tur att Edward råkade stå bredvid mig.” ”Jo, ja, just det”, höll Carlisle snabbt med. Han hörde samma sak i hennes röst som jag gjorde. Hon hade inte avfärdat sina misstankar som inbillning. Inte än.</p>
<p>(22a) I could only guess that she’d continued across the street, heading south. There wasn’t really much in that direction. Was she lost? Well, that possibility didn’t sound entirely out of character.</p>	<p>(22b) Jag kunde bara gissa att hon hade fortsatt över gatan, söderut. Det fanns inte speciellt mycket i den riktningen. Hade hon gått vilse? Ja, det verkade inte helt olikt henne.</p>
<p>(23a) “Jessica asked me to the spring dance [...] I told her I had to think about it.” “Why would you do that?” [...] “I was wondering if ... well, if you were planning to ask me.”</p>	<p>(23b) ”Jessica bjöd mig på vårdansen [...] Jag sa att jag var tvungen att tänka på saken.” ”Varför gjorde du det?” [...] ”Jag undrade om ... ja, om du hade tänkt bjuda mig.”</p>
<p>(24a) “<i>So are you going out again?</i>” Jessica demanded. “<i>He offered to drive me to Seattle Saturday because he thinks my truck isn’t up for it—does that count?</i>” [...] “<i>Yes,</i>” Jessica answered Bella’s question. “Well, then,” Bella concluded. “<i>Yes.</i>”</p>	<p>(24b) “<i>Ska ni träffas igen då?</i>” ville Jessica veta. “<i>Han erbjöd sig att skjutsa mig till Seattle på lördag för han tror att min pickup inte klarar av resan – räknas det?</i>” [...] “<i>Ja</i>”, besvarade Jessica Bellas fråga. “Ja, <i>i så fall</i>”, slöt Bella dig till. “<i>Ja.</i>”</p>
<p>(25a) “Something you said to Jessica...” I couldn’t keep my voice casual. “Well, it bothers me.”</p>	<p>(25b) ”Du sa någonting till Jessica...” jag kunde inte låta oberörd, ”som, ja, stör mig.”</p>

<p>(26a) “He’s telling everyone that he’s taking me to prom,” she said, her voice filled with the kitten-tiger outrage. “Either he’s insane or he’s still trying to make up for almost killing me last ... well you remember it,” she inserted dryly, “and he thinks <i>prom</i> is somehow the correct way to do this. So I figure if I endanger his life, then we’re even, and he can’t keep trying to make amends. I don’t need enemies and maybe Lauren would back off if he left me alone. I might have to total his Sentra, though,” she went on, thoughtful now. “If he doesn’t have a ride he can’t take anyone to prom ...”</p>	<p>(26b) ”Han säger till alla att jag ska gå på balen med honom”, sa hon, och hennes röst var fylld av kattunge-tigerilskan. ”Antingen är han galen eller så försöker han fortfarande gottgöra mig för att han nästan dödade mig i ... ja, du kommer ihåg”, lade hon torrt till, ”och av någon anledning tror han att <i>balen</i> är rätt sätt att göra det. Så jag tänkte att om jag försätter honom i livsfara så är vi kvitt och han kan sluta försöka gottgöra mig. Jag behöver inga fiender och Lauren kanske lägger av om han lämnar mig ifred. Men jag kanske måste totalkvadda hans Sentra”, fortsatte hon tankfullt. ”Om han inte har någon bil kan han inte gå med någon på balen ...”</p>
<p>(27a) “And as for her other question...” I couldn’t hide my smile now. “Well, I’ll be listening to hear the answer to that one myself.”</p>	<p>(27b) ”Och vad gäller hennes andra fråga ...” Jag kunde inte dölja mitt leende nu. ”Ja, svaret på den kommer jag själv lyssna efter.”</p>
<p>(28a) “What makes you think so?” I wondered. [...] “Well, aside from the obvious,” she murmured. “Sometimes ... I can’t be sure—I don’t know how to read minds—but sometimes it seems like you’re trying to say goodbye when you’re saying something else.” She didn’t look up.</p>	<p>(28b) ”Varför tror du det?” undrade jag. [...] ”Ja, om vi bortser från det uppenbara”, mumlade hon. ”Ibland ... jag kan inte vara säker – <i>jag</i> kan inte läsa tankar – men ibland känns det som om du försöker ta farväl när du säger något annat.” Hon tittade inte upp.</p>
<p>(29a) <i>Sorry, Edward, Alice thought guiltily. She could tell that Bella knew too much from your conversation ... and, well, it would have been worse if I hadn’t told her the truth right away. Trust me on that.</i></p>	<p>(29b) <i>Förlåt, Edward, tänkte Alice skyldigt. Hon förstod av ert samtal att Bella visste för mycket ... och, ja, det skulle ha blivit värre om jag inte hade berättat sanningen för henne på en gång. Lita på mig.</i></p>
Jaa	
<p>(30a) “How does that work? What are the limitations? How would ... that someone ... find someone else at exactly the right time? How would he know that she was in trouble?” “Hypothetically?” “Sure.” [...] “Well,” I hesitated. “If ... that someone ...”</p>	<p>(30b) ”Hur fungerar det? Vilka begränsningar finns? Hur skulle ... den personen ... hitta någon annan vid precis rätt ögonblick? Hur skulle han kunna veta att hon var i fara?” ”Hypotetiskt?” ”Visst.” [...] ”Jaa...” Jag tvekade. “Om ... den personen ...”</p>

<p>(31a) “I was wondering if I could move from my biology class to a senior level science? Physics, perhaps?” [...] “Actually, Edward, physics is pretty much full right now. Mr. Banner hates to have more than twenty-five students in a class—” [...] “Please, Mrs. Cope?” [...] “Well, maybe I could talk to Bob—I mean Mr. Banner. I could see if—”</p>	<p>(31b) ”Jag undrade om jag kan byta min biologikurs mot en naturvetenskaplig kurs för sistaårselever? Fysik, kanske?” [...] ”Fysiken är faktiskt ganska full just nu, Edward. Mr. Banner avskyr att ha fler än tjugofem elever i en kurs – ” [...] ”Snälla, Mrs. Cope?” [...] ”Jaa, jag kanske skulle kunna prata med Bob – Mr. Banner, menar jag. Jag kan höra om – ”</p>
<p>(32a) “I thought it was girl’s choice,” she said, sounding flustered. “Well, yeah,” he agreed wretchedly.</p>	<p>(32b) ”Jag trodde det var tjejerna som skulle bjuda killarna”, sa hon nervöst. ”Jaa, jo”, instämde han förtvivlat.</p>
<p>(33a) “It all depends on whether he is strong enough or not. Either he’ll kill her himself” —she turned to meet my gaze again, glaring—“which would <i>really</i> irritate me, Edward, not to mention what it would do to you—” she faced Jasper again, “or she’ll be one of us someday.” [...] After a long moment, Carlisle sighed. “Well, this ... complicates things.”</p>	<p>(33b) ”Allt beror på om han är tillräckligt stark eller inte. Antingen kommer han döda henne själv” – hon vände sig om och mötte min blick igen, blängde – ”vilket <i>verkligen</i> skulle irritera mig, Edward, för att inte tala om vad det skulle göra med dig – ” hon vände sig till Jasper igen, ”eller så kommer hon någon gång bli en av oss.” [...] Efter en lång stund suckade Carlisle. ”Jaa, det här ... komplicerar ju saker och ting.”</p>
<p>(34a) “<i>Please, Bella! Give me some details.</i>” [...] “Well ... <i>okay, I’ve got one. You should have seen the waitress flirting with him—it was over the top. But he didn’t pay any attention to her at all.</i>”</p>	<p>(34b) ”<i>Snälla, Bella! Ge mig lite detaljer.</i>” [...] ”Jaa ... <i>okej, jag vet. Du skulle ha sett hur servitrisen flirtade med honom – jätteöverdrivet. Men han brydde sig inte om henne alls.</i>”</p>
<p>(35a) <i>Hmm. He sure is going out of his way to ... well, take care of her, sort of. There must be something there on his side, if not on hers. How could THAT be? Bella’s crazy.</i></p>	<p>(35b) <i>Hmm. Han anstränger sig verkligen för att ... jaa, ta hand om henne, typ. Han måste i alla fall vara intresserad, även om inte hon är det. Hur kan DET vara möjligt? Bella är galen.</i></p>
Jaja	
<p>(36a) “I didn’t like it [...]. Not seeing you. It made me anxious, too.” <i>Are you happy now?</i> I demanded of myself. Well, here was my reward for hoping.</p>	<p>(36b) ”Jag tyckte inte om det [...]. Att inte träffa dig. Jag blev också orolig.” <i>Är du nöjd nu?</i> frågade mig själv. Jaja, där fick jag för att jag hade hoppats.</p>

<p>(37a) “I wish you would be more reasonable about things, Edward.” “I’m sorry, Tanya. You know you’re too good for me. I just ... haven’t found what I’m looking for yet.” “Well, if you leave before I see you again ... goodbye, Edward.”</p>	<p>(37b) ”Jag önskar att du såg mer resonlig på vissa saker, Edward.” ”Jag är ledsen, Tanya. Du vet att du är alldeles för god för mig. Jag har bara ... inte hittat vad jag letar efter än.” ”Jaja, om du ger dig av innan jag träffar dig igen ... hej då, Edward.”</p>
<p>(38a) “So, Edward,” he said, looking over our answers, “didn’t you think Isabella should get a chance with the microscope?” [...] “Actually, she identified three of the five.” [...] “Well,” Mr. Banner said, pursing his lips. “I guess it’s good you two are lab partners.” He turned and walked away mumbling, “So the other kids can get a chance to learn something for themselves,” under his breath. I doubted the girl could hear that. She began scrawling loops across her folder again.</p>	<p>(38b) ”Jaha, Edward”, sa han och kontrollerade våra svar, ”du tyckte inte att Isabella skulle få prova mikroskopet?” [...] ”Hon identifierade faktiskt tre av fem.” [...] ”Jaja”, sa Mr. Banner och snörpte på munnen. ”Det är väl bra att ni två är labbpartners, antar jag”. Han vände sig om och gick iväg medan han halvhögt mumlade, ”Så att de andra eleverna kan få en chans att lära sig någonting på egen hand.” Jag tvivlade på att flickan kunde höra det. Hon började krasa cirklar på sin mapp igen.</p>
<p>(39a) <i>All yours</i>, Carlisle thought. <i>Handle it as you think best.</i> Well, I’d made the mess, so it was only fair that I had to deal with it.</p>	<p>(39b) <i>Jag överlämnar det till dig, tänkte Carlisle. Ta hand om det på det sätt du anser bäst.</i> Jaja, jag hade orsakat röran, så det var inte mer än rätt att jag fick ta hand om den.</p>
<p>(40a) “Where are you all going, exactly?” I tried to keep my voice nonchalant, as if it didn’t matter much. Mike had said <i>beach</i>, though. Not much chance of avoiding sunlight there. “Down to La Push, to First Beach.” <i>Damn. Well</i>, it was impossible, then.</p>	<p>(40b) ”Vart exakt är det ni ska, allihop?” Jag försökte låta nonchalant, som om det inte spelade så stor roll. Men Mike hade sagt <i>strand</i>. Inte så lätt att undvika solljus där. ”Ner till La Push, till First Beach.” <i>Förbannat. Jaja</i>, då var det omöjligt.</p>
<p>(41a) I sighed. Maybe I shouldn’t have brought it up. Oh well. I could try to make amends, I suppose. “Will you forgive me if I apologize?”</p>	<p>(41b) Jag suckade. Jag kanske inte borde ha dragit upp det. Jaja. Jag kunde ju försöka gottgöra henne. ”Förlåter du mig om jag ber om ursäkt?”</p>

<p>(42a) “You said you knew I hadn’t gone into the bookstore, and that I had gone south. I was just wondering how you know that.” I glared out the windshield. Here was another question that revealed nothing on her part, and too much on mine. [...] Well, she wanted me to be direct. And this conversation wasn’t going anywhere good, regardless.</p>	<p>(42b) ”Du sa att du visste att jag inte hade gått in i bokaffären, och att jag hade gått söderut. Jag undrade bara hur du visste det.” Jag glodde ut genom vindrutan. Ännu en fråga som inte avslöjade någonting om henne, och för mycket om mig. [...] Jaja, hon ville att jag skulle vara rättfram. Och det här samtalet skulle inte sluta väl i vilket fall som helst.</p>
<p>(43a) There was something truly wrong with the order of the universe if someone so good and so breakable did not merit a guardian angel to keep her out of trouble. Well, I thought with dark humor, <i>at least she has a guardian vampire.</i></p>	<p>(43b) Det var någonting allvarligt fel med ordningen i universum om någon så god och bräcklig inte förtjänade en skyddsängel som tog hand om henne. Jaja, tänkte jag mörkt, <i>hon har i alla fall en skyddsvampyr.</i></p>
<p>(44a) I wanted to give her a gift ... Well, I would give her what she wanted. Knowing what I did of human nature, it probably wouldn’t even be very difficult. I sifted through the consciousness of the boy beside her, the object of her affections, and he did not seem unwilling, he was just stymied by the same difficulty she was. Hopeless and resigned, the way she was.</p>	<p>(44b) Jag ville ge henne en gåva ... Jaja, jag skulle ge henne vad hon ville ha. Med tanke på min kunskap om den mänskliga naturen skulle det antagligen inte ens bli särskilt svårt. Jag skummade igenom tankarna hos pojken som stod bredvid henne, föremålet för hennes kärlek, och han verkade inte ovillig, bara hindrad av samma svårighet som hon var. Förtvivlad och resignerad, som hon var.</p>
Jo	
<p>(45a) “I was going to ask if you wanted to go out [...] Well, we could go to dinner or something ... and I could work on it later.”</p>	<p>(45b) ”Jag hade tänkt fråga om du ville gå på en träff med mig [...] Jo, vi kunde gå ut och äta eller någonting ... och jag kan jobba på den senare.”</p>
<p>(46a) “Do you want a ride to Seattle?” [...] “With who?” she asked, her eyes wide and bewildered again. “Myself, obviously,” I said slowly. “Why?” [...] “Well,” I said as casually as possible, “I was planning to go to Seattle in the next few weeks, and, to be honest, I’m not sure if your truck can make it.” It seemed safer to tease her than to allow myself to be serious.</p>	<p>(46b) “Vill du ha skjuts till Seattle?” [...] ”Av vem?” frågade hon, ögonen uppspärade och förvirrade igen. ”Mig, så klart”, sa jag långsamt. ”Varför undrar du?” [...] ”Jo”, sa jag så oberört som möjligt, ”jag hade tänkt åka till Seattle någon gång under de närmaste veckorna, och jag är ärligt talat inte säker på att din pickup klarar av resan.” Det verkade säkrare att reta henne än att tillåta mig att vara allvarlig.</p>

<p>(47a) "Why don't you sit with me today?" [...] "This is different." Well ... I hesitated. "I decided as long as I was going to hell, I might as well do it thoroughly."</p>	<p>(47b) "Du kan väl sitta med mig idag?" [...] "Det här var annorlunda." Jo ... Jag tvekade. "Jag kom fram till att om jag ändå kommer hamna i helvetet, kan jag lika gärna göra det ordentligt."</p>
<p>(48a) "Can I ask just one more?" [...] "One." Well ... she hesitated for a moment, as if deciding which question to voice.</p>	<p>(48b) "Får jag ställa en liten fråga till?" [...] "En." Jo ... Hon tvekade ett ögonblick, som om hon bestämde vilken fråga hon skulle ställa.</p>
<p>(49a) "Don't you want to know if I drink blood?" [...] Well, Jacob said something about that," she said.</p>	<p>(49b) "Vill du inte veta om jag dricker blod?" [...] Jo, Jacob sa något om det", sa hon.</p>
Ju	
<p>(50a) "So, in plain English, are we friends now?" [...] I smiled. Well, we can try, I suppose. But I'm warning you now that I'm not a good friend for you."</p>	<p>(50b) "Så rent ut sagt, är vi vänner nu?" [...] Jag log. "Vi kan ju försöka, antar jag. Men jag varnar dig att jag inte är någon bra vän för dig."</p>
<p>(51a) "My mom always says I was born thirty-five years old and that I get more middle-aged every year." She laughed again. Well, someone has to be the adult."</p>	<p>(51b) "Min mamma säger alltid att jag föddes trettiofem år gammal och att jag blir mer medelålders varje år." Hon skrattade igen. "Någon måste ju vara vuxen."</p>
<p>(52a) "Didn't you just get back today?" [...] "No, we got back Sunday." "Then why weren't any of you in school?" [...] Well, you asked if the sun hurts me, and it doesn't," I said. "But I can't go out in the sunlight, at least, not where anyone can see."</p>	<p>(52b) "Kom ni inte precis tillbaka idag?" [...] "Nej, vi kom tillbaka i söndags." "Varför var ingen av er i skolan, då?" [...] "Du frågade ju om solen skadar mig, och det gör den inte", sa jag. "Men jag kan inte gå ut i solljus, i alla fall inte där någon kan se."</p>
<p>(53a) "I do have some trouble with incoherency when I'm around him." [...] "Oh well," Jessica sighed. "He is unbelievably gorgeous."</p>	<p>(53b) "Jag har lite svårt att koncentrera mig när jag är med honom." [...] "Jaja." Jessica suckade. "Han är ju otroligt snygg."</p>
<p>(54a) I chuckled at the relieved expression on her face. Well, that was interesting."</p>	<p>(54b) Jag skrockade åt hennes lättade ansiktsuttryck. "Det var ju intressant."</p>

<i>Nja</i>	
(55a) “Jessica asked me to the spring dance.” “That’s great [...] You’ll have a lot of fun with Jessica.” He scrambled for the right response. “ Well ...” he hesitated, and almost chickened out. Then he rallied. “I told her I had to think about it.”	(55b) ”Jessica bjöd mig på vårdansen.” ”Toppen [...] Du kommer få riktigt kul med Jessica.” Han försökte komma på rätt svar. ” Nja ...” Han tvekade och backade nästan ur. Så samlade han sig. ”Jag sa att jag var tvungen att tänka på saken.”
(56a) “Please?” She blinked, and her face went blank. Well , that wasn’t exactly the reaction I’d been going for.	(56b) ”Snälla?” Hon blinkade till, och hennes ansiktsuttryck blev tomt. Nja , det var inte riktigt den reaktionen jag hade varit ute efter.
(57a) “I hope you were more creative this time [...] Or are you still stealing from comic books?” “ Well , no, I didn’t get it from a comic book,” she said, a little embarrassed. “But I didn’t come up with it on my own, either.”	(57b) ”Jag hoppas att du har haft bättre fantasi den här gången [...] Eller stjal du fortfarande från serietidningar?” ” Nja , nej, jag fick det inte från någon serietidning”, sa hon lite generat. ”Men jag kom inte på det själv heller.”
<i>Nog</i>	
(58a) “What are you doing?” [...] “I’m taking you to dinner.” Well this should be interesting. It seemed like another night entirely when I’d imagined bringing Alice along and pretending to choose the same restaurant as Bella and her friends by accident. And now, here I was, practically on a date with the girl. Only it didn’t count, because I wasn’t giving her a chance to say no.	(58b) ”Vad gör du?” [...] ”Jag bjuder dig på middag.” Det här skulle nog bli intressant. Det kändes som en helt annan kväll när jag hade föreställt mig att jag tog med Alice och låtsades välja samma restaurang som Bella och hennes vänner av en ren slump. Och nu stod jag här, mer eller mindre på en dejt med flickan. Men det räknades inte, eftersom jag inte gav henne någon möjlighet att säga nej.
<i>Nåja</i>	
(59a) “Tender?” Carlisle asked Her chin jerked up a fraction. “Not really,” she said. [...] “ Well ,” Carlisle said. “Your father is in the waiting room—you can go home with him now. But come back if you feel dizzy or have trouble with your eyesight at all.”	(59b) ”Ömt?” frågade Carlisle. Hennes haka höjdes en aning.” Inte speciellt”, sa hon. [...] ” Nåja ”, sa Carlisle. ”Din far sitter i väntrummet – du kan åka hem med honom nu. Men kom tillbaka om du känner dig yr eller får några som helst problem med synen.”

<p>(60a) How to keep it light and yet be honest at the same time? Well, it was more important to be honest. Especially at this point.</p>	<p>(60b) Hur skulle jag kunna agera oberört och samtidigt vara ärlig? Nåja, det var viktigare att vara ärlig. Speciellt nu.</p>
<p>(61a) The time passed quickly while I mulled over all the complications ahead of me: the conflict with my family, the lengths I might be forced to go to afterward ... Well, I couldn't complain that life <i>outside</i> this school was monotonous anymore. The girl had changed that much.</p>	<p>(61b) Tiden gick snabbt medan jag funderade på komplikationerna som låg framför mig: konflikten med min familj, hur långt jag kanske skulle tvingas gå efteråt ... Nåja, jag kunde inte klaga på att livet <i>utanför</i> skolan var monotont längre. Flickan hade åtminstone ändrat på det.</p>
<p>(62a) All my plotting and planning was entirely moot if she didn't care for me, too, wasn't it? [...] Well, it was so much better for her if she didn't care for me.</p>	<p>(62b) Allt mitt intrigerande och planerande var fullständigt meningslöst om inte hon brydde sig om mig också, eller hur? [...] Nåja, det vore mycket bättre för henne om hon inte brydde sig om mig.</p>
<p>(63a) Her breathing stopped and, in the second it took for it to restart, that worried me. How much had I scared her? Well, I would find out.</p>	<p>(63b) Hon slutade andas och under den sekund det tog henne att börja igen var jag orolig. Hur mycket hade jag skrämt henne? Nåja, jag skulle få reda på det.</p>
<p>(64a) I looked her straight in the eye and lied with perfect confidence. "I'm supposed to stay with her." <i>Hmm. I wonder ... oh well.</i> Mrs. Hammond nodded.</p>	<p>(64b) Jag såg henne rakt i ögonen och ljög med perfekt självförtroende. "Jag skulle stanna hos henne." <i>Hmm. Jag undrar ... nåja.</i> Mrs. Hammond nickade.</p>
<p>(65a) I wondered how Rosalie's life and personality would have been different if she had not always been the most beautiful. Would she have been a happier person if beauty hadn't at all times been her strongest selling point? Less egocentric? More compassionate? Well, I supposed it was useless to wonder, because the past was done, and she always <i>had</i> been the most beautiful. Even when human, she had ever lived in the spotlight of her own loveliness. Not that she'd minded. The opposite—she'd loved admiration above almost anything else. That hadn't changed with the loss of her mortality.</p>	<p>(65b) Jag undrade hur annorlunda Rosalies liv och personlighet skulle ha varit om hon inte alltid varit vackrast. Skulle hon ha varit en lyckligare person om skönhet inte alltid hade varit hennes bästa tillgång? Mindre självupptagen? Haft mer medlidande? Nåja, det var väl meningslöst att undra, för det som var gjort var gjort och hon <i>hade</i> alltid varit vackrast. Till och med som människa hade hon alltid befunnit sig i sin egen skönhets strålkastarljus. Inte för att hon hade haft någonting emot det. Tvärtom – hon hade älskat beundran mer än nästan allting annat. Det hade inte förändrats när hon förlorade sin dödlighet.</p>

<p>(66a) Well, there wasn't much trouble Bella could get into in a department store. I'd let them shop and then catch up with them when they were done.</p>	<p>(66b) Nåja, Bella kunde inte råka i några större svårigheter på ett varuhus. Jag skulle låta dem shoppa och sedan hinna ifatt dem när de var färdiga.</p>
<p>(67a) What did <i>that</i> mean? Well, I didn't have time to puzzle over her strange acceptance of my stranger knowledge. I opened my door.</p>	<p>(67b) Vad betydde <i>det</i>? Nåja, jag hade inte tid att fundera över hennes underliga accepterande av min underligare vetskap. Jag öppnade dörren.</p>
<p>(68a) <i>Maybe she's his cousin. She couldn't be his sister, they don't look anything alike. But family, definitely. He can't be with her. [...]</i> Well, no need to help her out, just in case, the hostess thought as she led us to a family-sized table in the middle of the most crowded part of the restaurant.</p>	<p>(68b) <i>Hon kanske är hans kusin. Hon kan inte vara hans syster, de är inte det minsta lika. Men familj, absolut. Han kan inte vara med henne. [...]</i> Nåja, det finns ingen anledning att hjälpa henne på traven, om utifall att, tänkte värdinnan när hon ledde oss till ett bord stort nog för en familj mitt i den mest fullsatta delen av restaurangen.</p>
<p>(69a) "I don't know if I have a choice anymore," I murmured. I remembered that I'd once teased her by calling her 'exceptionally unobservant'. Offended her, if I'd been judging her expression correctly. Well, I could right that one injustice, at least. "I was wrong—you're much more observant than I give you credit for." And, though she might not realize it, I'd given her plenty of credit already. She missed nothing.</p>	<p>(69b) "Jag vet inte om jag har något val längre", mumlade jag. Jag minde att jag en gång hade retat henne genom att kalla henne 'ovanligt uppmärksam'. Förolämpat henne, om jag hade förstått hennes ansiktsuttryck rätt. Nåja, jag kunde i alla fall rätta till den oförrätten. "Jag hade fel – du är mycket mer uppmärksam än jag trodde." Och även om hon inte insåg det hade jag redan satt min tilltro till henne. Hon missade inte någonting.</p>
<p>(70a) Nothing intelligible. Well, I would wait for a bit.</p>	<p>(70b) Inget begriplig. Nåja, jag skulle vänta en stund.</p>
<p>(71a) This was all I was going to get from Jessica today, clearly. Bella was smiling like she was thinking the same thing. Like she'd won the round. Well, lunch would be another story. I would have better success with getting answers out of her than Jessica, I would make sure of that.</p>	<p>(71b) Jag skulle uppenbarligen inte få ur Jessica något mer idag. Bella log som om hon tänkte likadant. Som om hon hade vunnit omgången. Nåja, lunchrasten skulle bli en helt annan historia. Jag skulle se till att lyckas bättre med att få ur henne svar än Jessica.</p>
<p>(72a) "You're always curious," I complained. Oh, well. It wasn't like I hadn't had to eat before. It was part of the charade. An unpleasant part.</p>	<p>(72b) "Du är alltid nyfiken", klagade jag. Nåja. Det var inte första gången jag hade blivit tvungen att äta. Det var en del av charaden. En otrevlig del.</p>

<i>Utelämning</i>	
<p>(73a) “You don’t feel dizzy, sick, cold?” [...] ”Should I?” “Well, I’m actually waiting for you to go into shock.” I half-smirked, expecting her denial. She would not want to be taken care of.</p>	<p>(73b) ”Du känner dig inte yr, illamående, fryser?” [...] ”Borde jag det?” ”Jag väntar faktiskt på att du ska hamna i chock.” Jag halvlog och förväntade mig att hon skulle säga emot. Hon skulle inte vilja bli omhändertagen.</p>
<p>(74a) “Can I drive?” Was this her idea of humor? “Why?” “Well, mostly because when I told Charlie I was going to Seattle, he specifically asked if I was going alone, and, at the time, I was. If he asked again, I probably wouldn’t lie, but I don’t think he <i>will</i> ask again, and leaving my truck at home would just bring up the subject unnecessarily. And also, because your driving frightens me.”</p>	<p>(74b) ”Får jag köra?” Tyckte hon att hon var rolig? ”Varför då?” ”Mest för att Charlie uttryckligen frågade om jag skulle åka själv när jag berättade att jag skulle åka till Seattle, och då skulle jag det. Om han frågade igen skulle jag antagligen inte ljuga, men jag tror inte att han <i>kommer</i> fråga igen och det skulle bara dra upp ämnet i onödan om jag lämnade pick-upen hemma. Och för att ditt sätt att köra skrämmer slag på mig.”</p>